NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
Aug 7 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ✆ Tel. 466-0951. Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.

Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.38.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ✆ Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 30 (1537) 1979 | NELJAPÄEVAL, 26. JUULIL — THURSDAY, JULY 26 | XXX aastakäik

IKESTATUD RAHVASTE DEMONSTRATSIOON VAHEJUHTUMIGA NEW YORGIS

Lärmajate jõuk tungis katedraali, korrale kutsujaid ähvardati pistodaga

NEW YORK (M. E.) — Iga-aastasest Ikestatud Rahvaste Nädala peademonstratsioonist New Yorgi kesklinnas võttis tänavu osa 160 eestlast, nende hulgas palju noori ja Long Islandil elunevaid rahvuskaaslasi, kes saabusid kohale kahe omnibussiga. Üle tänava laiuses kandsid noored üksikute täht-plakatitega E-S-T-O-N-I-A, mis tõmbas kõigile kohest tähelepanu, oli vabadusenõue Eestile, palju rahvuslippe, daame rahvariietes esindustega naiste keskseist ja kohalikest organisatsioonidest, vormiriietuses N.Y.E. Vaabdussõjalaste Ühingu liikmed, jne. — moodustades ühtekokku Viiendal avenüüd rongkäigu kõige mõjuvama ja vist ka arvult kõige suurema rahvusgrupi.

St. Patricks katedraalis toimus tunniajane eriteenistus. Ikestatud Rahvaste lipud kanti erilises tseremoonias altari eest mööda. Kuna katedraal asub Manhattani südames Rockefeller Centeri juures, siis kogunes ikestatute ühisele jumalateenistusele kiiresti kal palju harilikku publikut, nii et pühakoda oli rahvast vordlemisi täis. Selle sissekäigu osas arenes poole teenistuse ajal senitundmata laadi vahejuhtum, — provokatsioonilised rahurikkujad tungisid kiriku sisemusse jumalateenistuse ajal. Tegemist näis olevat 3—4-liikmelise „Vahemere tõugu" noormeeste grupiga, kelledel näis olevat veel väljaspool katedraali lisajõude selle aktsiooni muudeks ülesanneteks. Kaks grupiliiget laaberdasid lärmakalt istepinkide taga olevas osas. Seal viibis ka IRN üritustest osa võtvaid kroaatia, ukraina ja leedu sõjaveterane, kes asusid jumalateenistust segajaid korrale kutsuma ja neid katedraalist välja toimetama. Seepeale löödi ühe nooruki poolt tema vastu sattunud veteranil prillid peast maha ja huuled veriseks. Rüselev grupp liikus katedraali põhjaida uksest välja. Mõni minut hiljem tungis üks määratseja taas katedraali, lüües jalaga kirdepoolse ukse lahti. Tema kannul jooksis salk korda pidavaid veterane.

Sissetungija haaras seepeale umbes 8-tolli pikkuse pistoda, ähvardades sellega rünnata teda korrale kutsujaid.

Veteranid haarasid katedraali eesosa seina ääres mõned lipud ja nende värtega lähenedes sundisid tal pistoda käest põrandale heitma, mille järele noormees suruti seinanurka, kus ta aga veel ennast sõjakalt ülal pidas. Möödus vähemalt kümme minutit, enne kui politsei saabus, sest imelisel kombel ei olnud katedraali ümbruses enam ühtegi politseinikku. Kui rongkäik saabus katedraali oli neid massiliselt selle saatmisel, avenüü nurkadel j.m., samuti teenistuse lõpul kui algas uus ja seekord pearongkäik miitingule Central Parki. Kolm meest jooksid igaüks ise suunas politseid otsima. Ühel eestlasel õnnestus 4 blokki eemal paluda hoone ees askeldaval töömehel helistada politseile abisaamiseks, misjärele siis hakkas sireenidega politseiautosid kihutama katedraali ette. Olgu lisatud, et pühapäevase enneIõunase aja tõttu sealsed ümbruse hooned on nagu väljasurnud olukorras, uksed lukustatud, jne.

Lärmaja ja pistodaga vehkleja viidi ühte politseiautosse. Ta pidas ka politseinike suhtes ennast ülbelt ja vastuhakkavalt ülal, nii et neil tuli tema autosse toimetamiseks korduvalt jõudu tarvitada. Neid saatis vi-

(Järg lk. 3)

Kanada võtab vastu kuni 50.000 põgenikku

Kanadas on praegu Vietnami paadipõgenike vastuvõtmise psühhoos. Enne kui oodati ära Liitunud Rahvaste Organisatsiooni poolt korraldatud rahvusvahelist kongressi ja selle otsusi, asusid J. Clarki valitsuse uued ministrid, immigratsiooniminister Ron Atkey ja välisminister Flora MacDonald tegevusse.

Nad teatasid, et Kanada võtab vastu kuni 50.000 Indo-Hiina põgenikku. R. Atkey ütles, et 50,000 põgenikku on väga realistlik arv. See on mida valitsus ja eragrupid saavad teha. Ta rääkis „Operatsioon Lifeline" koosolekul oma valimispiirkonnas St. Paulis Torontos. Iga eratoetusega sissetoodud põgeniku kohta toob valitsus omalt poolt ühe põgeniku.

Valitsus olevat juba reserveerinud lennukikohad 15.000 põgeniku ületoomiseks kuni 1979 a. lõpuni. Kanada lennuliinide esindaja märkis, et praegu on juba reserveeritud vähemalt 18 erakorralist lendu. See tähendab seda, et Kanada võtab senise 1000-de põgeniku asemel vähemalt 3000 põgenikku kuus vastu. Oktoobris tuuakse üle vähemalt 4000. Ontario provintsivalitsuse kultuuriminister R. Baetz märkis, et neist põgenikest tuleb Ontariosse ja Torontosse vähemalt 13,000.

On selgunud, et Kanada sõjaväe kasarmuhooned Longue Pointes, Montreali lähedal muudetakse ajutiseks põgenike keskusteks. Sõjavägi asub nende hooldamisele ja laialisaatmisele üle maa.

Usuteadusliku Instituudi

PIISKOPLIK LÕPU-JUMALATEENISTUS

Vana-Andrese kirikus pühapäeval, 29. juulil kell 11 hommikul.

Jutlustab piiskop KARL RAUDSEPP.

Läkitus kanditaatidele prof. dr. A. VÕÕBUS.

Solistid IRENE LOOSBERG, ÜLO SAAR Austraaliast.

Orelil dr. ROMAN TOI.

Kaastegevad: õp. ANDRE TAUL ja instituudi õpilased: HANS KIVI, PAUL MAIDRE, EDGAR PIHU, KALLE MERILO, TIIT TRALLA, ELMAR KUNINGAS, KERSTI PINNA, HEINO ALTOSAAR, JUTA NÕMMIK, PRIIDU KIIVE.

Grupp heliakesi koos oma juhtidega Rajaleidjate „Päikesekiire" laagris lipuheiskamiseks valmistumas. (Lähemalt lhk. 4)

Nädalakroonika

KANADA VÄLISMINISTER SÜÜDISTAS PÕGENIKE KÜSIMUSES

✪ Põgenikeküsimuste konverentsil Genfis süüdistas Kanada välisminister Flora MacDonald Vietnami, Kambodzhat ja Laost hiina rahvusest kodanike väljaajamises. Vietnami välisminister ütles, et nende põgenike hulgas on rohkesti põgenikke Hiinast. Vietnam lubas peatada põgenikevoolu ja USA lubas võtta vastu 200,000 paadipõgenikku. Kanada võtab esialgul vastu 50,000 hiinlast.

✪ Iraak teatas, et ta lõpetab õlisaatmise Kanadale, milline teade leidis ka kinnitust Kanada välisministeeriumi poolt. Põhjusena märgiti Kanada saatkonna Jeruusalemma viimist ja immigratsiooni ministri R. Atkey solvavaid märkusi araablaste kohta, et nad „hauguvad, kuid ei hamusta".

✪ USA president J. Carter vallandas järsku oma ministrid M. Blument-

Laenamine kallimaks

Bank of Canada tõstis esmaspäeval laenuintressi poole protsendi võrra 11.75-le protsendile. See oli juba kaheksas intressi kergitamine viimase 16 kuu jooksul. Nädala keskel tõusid laenude intressid ka teistes pankades. Hoiuste intressid tõusevad tõenäolikult 1. augustil.

Bank of Canada määrab laenuintressid tavaliselt kõrgemad kui need on USA-s, et vältida kapitali väljavoolu Kanadast ja edutada sealse kapitali sissevoolu. Asjatundjad märgivad, et tegu on paratamatusega, mis ei olene võimul olevast valitsusest.

Toronto Eesti Ühispanga laenude ja hoiuste intressimäära tõstmine otsustatakse tõenäolikult sel nädalal.

Trudeau kritiseeris Clarki

P. E. Trudeau määras opositsioonijuhina nn. varjukabineti ja andis ajakirjanikele jutuajamise. Ta märkis, et J. Clarkile tuleb anda võimalusi. Kuid ta on teinud juba suuri vigu. Iisraeli pealinna viimine Jeruusalemma on valmistanud palju pahandusi. Arvatavasti ta jatkab vigade tegemist. Ta kritiseeris ka J. Clarki massilist — n.n. „paadipõgenike" sissetoomist ja ütles, et tal pole midagi selle vastu, kui rikkad inimesed oma kulul toovad põgenikke, kuid ühiskonna ja riigi kulul toomine on iseasi. Lubas jatkata opositsiooni juhi ameti pidamist.

Torontos asetleidnud konverentsil otsustati, et P. E. Trudeau jääb liberaalide partei juhiks vähemalt seniks kuni Quebec'i eraldumise küsimuses rahvahääletus on toimunud.

hali, „energiatsaari" ja ühe parempoolsema poliitiku James Schlesingeri, tervishoiuministri Joseph Califano ja teisi. Alaska senaator Ted Stevens ütles avalikult, et USA praegune president J. Carteri vaimline tasakaal on kadunud. Kolm „kõige kurja juurt" — välisminister C. Vance, sõjaminister dr. Brown ja julgeolekunõunik Z. Brzezinski jäid oma kohale.

✪ Nikaraaguas on nüüd võimul sandinistad, kes konfiskeerisid president A. Somoza varandused ja tühistasid kõik endised seadused. Viimeheline hunta teatas, et eelseisva 4-ja aasta jooksul ei toimu valimisi. Anti eriline julgeolekuseadus, mis keelab valitsuse kritiseerimise ja eriline tribunal hakkab mõistma kohut. Sõjaväge saadeti laiali ja selle asemele luuakse uus väg sandinistadest ja deserteerunud rahvuskaardi ohvitseridest.

✪ Äsjavalitud Euroopa-parlament valis omale esimehe. Selleks sai üks juudisoost Hitleri konsetratsioonilaagri endine vang Simone Vell, kes oli olnud omal ajal Prantsuse ministriks. Valimistel rõõmustati, et valitud parlament pidi olema parempoolne.

✪ Seoses vahejuhtumiga Tunisias, kus lennukitäis relvi avastati USA laevas, on USA vastuluure avastanud, et PLO, Palestiina vabastamise org. saadab sel viisil relvi ja varustust mitte ainult Nikaraagua geriljadele, vaid varustab kõikide Kariibimere riikide sissisid.

✪ USA Kongressil on valmimas seadus, mis peab takistama Indo-Hiina põgenike hulgas USA-sse sisse tulemast endisi Viet Conge, kes pärast võitu Hanoi kommunistide poolt koolitati välja erilaagreis eriülesanneteks ning saadetakse nüüd „paadipõgenikena" USA-sse, kuid eriti Kanadasse. Nad peavad moodustama eelväe selle mandri võitmiseks kommunismile.

✪ USA merevägi müüs torpeede vastaseid instrumente vanarauana, kuid alles pärast müümist selgus, et need kuulusid salarelvade hulka. Asi tuli välja sellest, et politsei tõstis ostjate vastu süüdistuse salakuulamises.

✪ Varas tungis läbi alumise korra akna Kanada Kuningliku Ratsapolitsei peakorterisse Torontos. Ta murdis lahti ühe sahtli, kust võttis kaasa revolvri, milles olid padrunid sees. Enne tulistas revolvrist mitu lasku sahtlisse ja lakke.

Politsei peakorteri julgeolekuteenistus sissemurdjat ei seganud. Kuid naabrid helistasid politseisse. Lõpuks tuli siiski kohale ka üks majas asuvaid konstaableid, kelle tulles sissemurdja koos nagaaniga ronis aknast välja. Kuigi konstaabel sai 10 jala kaugusele vargast ta kurjategijat ei tabanud.

HINNATÕUSUD N. LIIDUS

Kõrts, autod, mööbel, kasukad kallimaks

STOKHOLM (EPL) — Esimesest juulist peale tõusid N. Liidus paljude kaupade hinnad tunduvalt. Eriti kehtib see kulla, hõbeda, kasukate, kasuknahkade, vaipade, mööblite, autode, restoraniskäimise ja avalikult müüdava õlle kohta.

Eriti märgatavalt tõsteti telefonikõnede hinda välismaale. Eesmärgiks on piirata oma kodanike välisühendusi ja lõigata sellelt ühtlasi kasu. Juba 1977. aasta septembrist tõsteti Läände lähetatavate kirjade saatekulusid. Kirjad ja kõned sisemaale ning teistesse sotsialismiriikidesse pole kallinenud.

Kui varem maksis telefonikõne Soome 1 rubla ja 23 kopikat (3 minutit), siis nüüd võetakse 3-minutilise kõne eest 4 rubla ja 50 kopikat (minuti hind on seega 1 rubla ja 50 kopikat). Tunduvalt kallimad on ka kõned, kui soovitakse kedagi telefoni juurde kutsuda. Soome helistamise korral maksis seesuguse kõne kolm minutit 1 rubla ja 64, nüüd 6 rubla. Lausa kallid on nüüd kõned ka Rootsi ja teistesse kaugematesse läänemaadesse.

Tavalise inimese seisukohalt on oluline, et välismaa mööblid lähevad 30% kallimaks, kodumaised 10%, avalikus kohas müüdava õlle hind tõuseb 45%. Eriti annab end tunda, et kõrtsiskäimine läheb 25—45% kallimaks, kuna väikeste korterite ja poodides esineva toiduainete puudumise tõttu kõrtsiskäimine on üks tavalisemaid lõbusid.

Normaalne lõuna ilma jookideta maksis varem u. 5 rubla, nüüd maksab see 7—8. N. Liidus toodetav Fiat-tüübist auto maksab tulevikus u. 40 000 krooni (välismaal müüakse seda u. 27 000 krooni eest). Tuleb arvestada, et keskmised palgad on 150—200 rubla (1100—1400 krooni). Autode müük on viimastel aastatel hoogu läinud. Kui kümne aasta eest müüdi aastas 100 000 autot, siis on nüüd müük kasvanud vähemalt kümnekordseks. N. Liidu kodanik ootab oma autot keskmiselt kolm kuni viis aastat.

Hinnatõstmine pidi toimuma salaja. Aga sellest hoolimata olid juuni viimastel päevadel pikad sabad kullasepääride ees.

Hinnatõstmise põhjenduseks on avalikult öeldud, et nõudmine mõnel alal ületab tugevasti produktsiooni. Sellepärast reguleeritakse nõudmist hindadega. Ametlikult poolt rõhutatakse, et põhikaubad ja toiduained ei lähe kallimaks.

Samuti ei tõuse bensiini hind, kuigi manitsetakse bensiiniga ja üldse energiaga kokku hoidma. Osalt põhjendatakse hinnatõusu ka sellega, et energia hankimine on läinud kallimaks. Lääne-Siberi õliallikad on raskesti juurdepääsetavad.

Toiduainetele maksab valitsus iga aastal juurde ja see summa võetakse varjatud käibemaksu näol sisse teistelt kaupadelt.

Uus seeriakirjutis

KUI ALEKSANDER ENGER VÕIMUTSES VILJANDIS

— Kui ma endise Konno korteri uksele koputasin, avas selle poisipõngerjas, kellele raske oli anda kümmet eluaastat, kuigi osutus jässakaks, ilmselt pahuraks.

„Valdek sa mine minema, sul pole siin asja!"

Ja Valdek läks... Nii, et vaevalt oli siin kahtlust selles, et tollal seal Konno lävel seisin vastamisi pärastise rahvusvahelise tegelasega, kelle tiitliks oli saanud — „Assistant to the undersecretary general of the United Nations". Tulevane „assistant" kaduski lävelt ja ukse raamistikku ilmus „papa Enger" elusuuruses...

Nii kirjeldab kirjanik-ajakirjanik-sporditegelane Arnold Sepp oma kohtumist hilisema vene spiooniga, kes tabati USA-s ja vahetati hiljem välja tagakiusatud teisitimõtlejate vastu.

Valdeku isa Aleksander Enger võimutses 40 aastat tagasi Viljandis ja tappis kuklalaskudega vangla õuel süütuid inimesi. Selle kurikuulsa massmõrvariga oli Arnold Sepal ebameeldivaid kogemusi kui teda püüti värvata NKVD agendiks varjunimega „Tihane." Sellest ja muust tolleaegse Viljandi taustal kirjutab Arnold Sepp, alates järgmisest numbrist „Meie Elus".

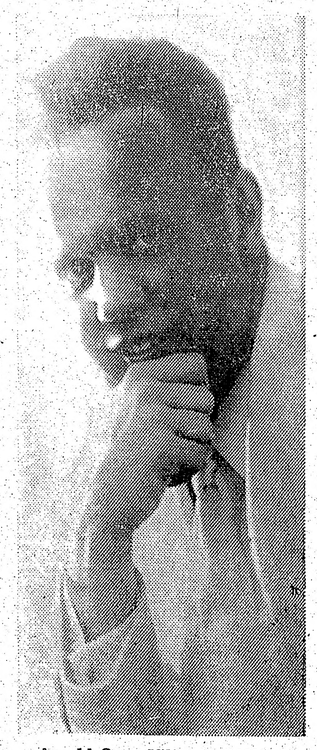

Arnold Sepp Viljandis 1933. a.

✪ Washingtonist hoiatatakse USA õlilaevu merel valitseva terrori eest. Palestiina vabastamise organisatsiooni liikmed, kes hiljuti sooritasid Türgis, Ankaras Egiptuse saatkonna ülevõtmise, kus surmasid kolm inimest, ähvardavad Pärsia lahe kõige kitsamasse kohta Hormuzi merekitsusse uputada tanklaevu. USA kavatseb küll saata merejõude Pärsia lahe piirkonda, kuid ei julge seda teha PLO ja Moskva ähvarduste tõttu.

✪ Valentin Moroz esines USA Kongressi Helsingi komitee ees ja soovitas USA-l kasutada nisu saatmiste peatamist surveabinõuna, et sundida Moskvat inimõiguste rikkumisest loobuma. Ta ütles, et N. Liidus on suur toitainete puudus ja nisu saatmise peatamisel on samasuur mõju venelastele, kui Araabia õlimaade õliekspordi peatamine vabale maailmale.

✪ Kuninganna Elizabeth, prints Philip ja prints Andrew viibisid Aafrikas, Tansaanias, Malawis, Botswanas ja Zambias, kus kuninganna avas Commonwealthi konverentsi. Kuninganna seda tuuri peeti väga ohtlikuks, sest neis maades opereerivad suured kommunistlikud terrori-

(Järg lk. 2)

USA LAIUTAMISED ON VÕTNUD USALDUSE RAHVA HULGAS

Pärast aastaid paigaltammumist ja peataolekut USA sisemiste ja väliste probleemide üle näitas president Jimmy Carter lõpuks ameerika rahvale algatust ja otsustavust. Oma ringsaates Carter ütles selgelt välja, et A. Ühendriigid ei põe ainult mitmeid erinevaid kriise, nende hulgas ka energiakriis, vaid ameerika rahvas on kaotanud usalduse tulevikku, mis ei ähvarda vähemat, kui vabadust.

Enamus ameeriklasi on arvamisel, et järgmine viisaastak ei vii paremusele, vaid olukord võib ainult halveneda. Tulemuseks on poliitiline passiivsus ja kaks kolmandikku hääleõiguslikest ei võta osa isegi hääletamistest. Teiseks tulemuseks on lugupidamise puudus valitsuse, kiriku, kooli ja ajakirjanduse vastu. Töökus ja produktsioon on langenud ja seegi raha, mis teenitakse, kulutatakse kõigeks ja keegi ei mõtle säästudele.

Ameerika rahvas elab Kennedy ja teiste mõrvade, Vietnami sõja kaotuse, Watergate'i skandaali, USA vääringu languse ja loodusvarade lõppemise mõju all. Administratsioon on rahvast kaugenenud ja Washington D.C. elab omaette nagu üksikul saarel. Need Carteri iseloomustused on ülitähtsad, sest lõpuks on president näinud tõsiasju ja on otsustanud juhtida ning tegutseda.

Kuid USA ei ole üksi Carteri poolt kirjeldatud olukorras, vaid see kehtib ka teiste tööstuslike ja rikaste maade kohta. Eriti kehtib see ka Kanadas, kus liberaalide valitsus kaotas usalduse ja väljavaate puudumise pärast paremasse tulevikku. Uuele valitsusele Ottawas ja peaminister Joe Clark'ile tohiksid Carteri sõnad olla ülimalt kasulikuks lektüüriks.

Carter ütles: „Peame lõpetama virisemise ja hakkama higistama; lõpetama lobisemise ja hakkama sammuma; peame lõpetama kirumise ja hakkama paluma. Sest tarvilik tugevus ei tule Valgest Majast, vaid igast majast Ameerikas". Carteri see etteheide oma rahvale on õige, kuid ta siiski jättis mainimata, et selle mentaliteedi on loonud valitsus ja poliitilised ringkonnad oma tohutu bürokraatia kaudu, kes on mööda tegutsenud rahva huvidest. Vietnamis tarbetult ja tulemusteta raisatud inimelud, miliardite dollarite ebaproduktiivne kulutamine ja dollari väheneva ostuvõu ja suureneva maksukoorma juures, ei tohi ükski valitseja rahvalt oodata muud, kui pettumust. Nii lahutabki enneolemata vahemaa valitsuse ja rahva vahel administratsiooni elanikkonnast, kelle lootustus on kasvanud sedavõrd, et ei tunta enam huvigi, kes Washingtonis valitseb.

Ometi on parem otsida parandust nüüd kui hiljem ja Carter esitas ka oma energiakava, mis räägib juba konkreetsemalt. Kuna araabia õlimaade õrgi OPEC'i õlihinnad ähvardavad otseselt USA majanduslikku sõltumatust ja isegi USA julgeolekut, siis rakendas Carter viibimatult õliimpordi piiravad vahendid. Õliimport ei tohi tulevikus kunagi ületada 1977. a. taset ja puudujääk tuleb katta omaproduktsioonist ja teostada kokkuhoiu arvel. Import lõigatakse 50% võrra eeloleva dekaadi kestel.

Carter pöördub Kongressi poole nõudega summade assigneerimiseks oma kodumaiste allikate väljaarendamiseks teiste ainete, nagu süsi, põlevkivi ja päikeseenergia. Loodava korporatsiooni käsutusse antakse 5 miljardit dollarit, mis saadakse väärtpaberite müügist, millega rakendatakse ameeriklaste raha kodumaal selle asemel, et seda välja maksta välismaale. Nii rakendub ameerika kapital ameeriklaste huvides, vähendab inflatsiooni ja sellega kaasuvat tööpuudust.

Carteri korraldusel pannakse riiklikud ja kogukondlikud ettevõtted ja jõujaamad kivisõe küttele 50% ulatuses. Carter tahab Kongressilt volitust sunduslikuks säästuks ja bensiinide ratsioneerimiseks ja nõuab 10 miljardit dollarit avalike transpordisüsteemide väljaehitamiseks. Ning lõpuks palub Carter igat inimest piirata tarbetuid autosõite, kinni hoida kiirusmääradest ja hoida oma kütte termostaate madalal.

Lõpuks on Carter nõus Ottawaga ühenduses läbi Kanada Alaska õlitorustiku koheseks ehitamiseks, et ka põhjapoolseid allikaid kasutada. Õlitorustiku ehitamine annab Kanadas tuhandeile töölistele töövõimalust ja terasetööstustele väljavaateid oma materjalide müügiks.

Carteri praktilised ettepanekud põrkuvad kahtluseta mitmetele vastuseisudele. Esimestena on väljas ümbruse roiskumise järelvalve organid ja oragnisatsioonid, kes näevad näiteks kivisõe kasutamisel otseseid ohte loodusele ja looma- ja kalariigile. Kuid USA ja siinkõrval ka Kanada seisavad valiku paratamatuse ees ja paratamatus dikteerib Carteri ettepanekute kasuks. Seda enam, et tänapäeva tehnika võimaldab ka roiskumise ohu vähendamise, kui sellised nõudlused seadustatakse.

USA probleemid reflekteeruvad ka meil Kanadas. Seepärast on aeg, et valitsus Ottawas ka need kõige lähemal ajal ja kõige tõsisemalt kõne alla võtab.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage
TORONTO EESTI ÜHISPANGA
madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... 10.75% aastas
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi — laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... 11.4% aastas

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

AKTUAALSEL TEEMAL

NIKARAAGUAS TULID PAHEMPOOLSED SANDINISTAD VÕIMULE

Nikaraaguas, Kesk-Ameerika ühes suuremas ja strateegiliselt tähtsamas riigis, langes president Antonio Somoza rezhiim ja Kuubalt relvastatud ning juhitud pahempoolsed sandinista geriljad tulid võimule. President A. Somoza oma lähemate pooldajatega põgenes oma jet lennukil Miamisse, kus tal on kinnisvarasid. Ta jättis oma asetäitjaks Kongressi esimehe F. Urcuyo, kes pidi looma uue koalitsiooni, mis aga ei tulnud toime. Tema ja rahvuskaardi üksused põgenesid naabermaadesse. USA talitas Nikaraagua sündmustes nagu Iraanis ja asus juba aegsasti kontakti mässuliste sandinistatega.

Poliitilised vaatlejad ennustavad, et Kesk-Ameerikas ja Kariibimere piirkonnas on kujunemas samasugune tragöödia, nagu toimus omal ajal Indo-Hiina ruumis pärast Saigoni langemist Moskva liinil olevate Hanoi kommunistide kätte. Moskva töötab oma Kuuba baasist ööd ja päevad, et haarata võimu Kariibimere saartel. Kesk-Ameerika väikeriikides ja Lõuna-Ameerika põhjapoolses osas. Need on nõrgad riigid, kus valitsevad suured ühiskondlikud vastuolud ja neid riike haaratakse ükshaaval.

Juba pikemat aega käisid dramaatilised heitlused Kesk-Ameerika kesksemas ja maa-alalt suuremas ning strateegiliselt tähtsamas riigis, Nikaraaguas. Moskval õnnestus siin talitada täpselt sama mustri järgi, kui Iraanis. Iraanis oli patuoinaks Iraani shahh M. R. Pahlavi, kes tehti maailma ajakirjanduses türanniks ja halastamata isevalitsejaks. Nüüd on selgunud, et shahhi kõrvaldamist juhiti Teherani USA saatkonnast saadik Sullivani poolt. Kui Iraani riik oli pööratud pea peale ja seal saavutatud soovitud segadused, siis koondas Moskva kõik oma tähelepanu Nikaraaguale ja tõenäoliselt kõrmandeeriti kõik sealsed revolutsiooni eksperdid Nikaraaguasse.

Nikaraaguasse voolas relvi ja Kuubalt ja mujal treenitud eksperte. Üks USA laev relvalaadungiga peatati isegi Tunisias. Nagu Iraanis, nii mängisid USA ajakirjanikud ja filmimehed ka Nikaraaguas tähtsat osa. USA välisministeerium andis kogu aeg nõudmisi, et president A. Somoza peaks lahkuma, et lõpetada verevalamist. Nüüd on president A. Somoza lahkunud ja tema asetäitja sainuti. Kuid on küsitav, et sellega lõppeb verevalamine, kuna sandinistad nõuavad, et Nikaraagua sõjavägi, *rahvuskaart, tuleb anda kohtu alla*, ning on toimunud juba suuri veresaunu nende hävitamiseks. Hävitamisele kuuluvad muidugi ka kõik endise rezhiimi pooldajad ja jõukamad inimesed. Kordub täpselt sama tragöödia, mis toimus Indo-Hiina ruumis, kust sajad tuhanded uue rezhiimi poolt põlu alla sattunud on paatidel saadetud merele, et need muutuks koormaks vaba maailma maadele.

Pärast A. Somoza rezhiimi kokkuvarisemist on olukord Kesk-Ameerikas ja Kariibi mere piirkonnas väga ohtlik.

Nikaraaguast lõunapool asuv Kostariika väikeriik on demokraatlik, kus asus Nikaraagua mässuliste peabaas. Seal helistati kiriku kelli ja vabriku viled hüürgasid, kui A. Somoza lahkus oma punkriks muudetud peakorterist Managuast. Kuid pahempoolsete sandinistade võimule tulles palju suuremas Nikaraaguas on ka Kostariika demokraatia kadunud.

Panamas on võimul kindral Torrijose pahempoolne rezhiim, kes oli ka üks sandinistade toetaja. Kuid Nikaraaguas Moskva liinil asuvate pahempoolsete võimuletulek mõjutab ka Panamat ja see riik võtab veelgi pahempoolsema kursi. Ladina-Ameerika põhjapoolsemas osas olevad riigid, nagu Kolumbia, Venetsuela, Boliivia, Peruu on juba valmis uut Nikaraagua sandinistade huntat eesotsas marksisti Espinozaga tunnustama.

Sandinistade rezhiimi tunnustamist nõuti ka juba Ottawas ja Toronto raekoja ees toimus demonstratsioon, kus linnapea John Sewell ja linnanõunik Heap avaldasid oma poolehoidu Nikaraagua uutele võimumeestele. Kuid Ottawa välisministeerium oli tunnustamise suhtes veel äraootaval seisukohal selle artikli kirjutamise ajal. Kuid antud olukorras võiks arvata, et tunnustamine järgneb kohe, kui USA on seda teinud.

Kui Nikaraaguast lõunas asuvad riigid ja Kariibimere pahempoolsed riigid Jamaika ja eriti Gujaana toetavad ja tervitavad F. Castro poolt relvastatud ja treenitud sandinistade võitu Nikaraaguas, siis Nikaraagua põhjapoolsed naabrid, eriti Guatemaala tunnevad suurt muret pahempoolsete võimuletuleku pärast Nikaraaguas. Viimane oli ainukeseks maaks, kes otseselt toetas president A. Somozat ja sealt kaudu sai ta relvi ja varustust. Guatemaalas on võimul parempoolne sõjaväeline valitsus ning seal on suur vastupanuliikumine ja relvastatud geriljad võitlevad juba aastaid, et ka seal Kuubalt juhitud kommuniste võimule upitada. Arvatakse, et pärast Nikaraagua suurt võitu pööratakse kõik tähelepanu Moskvas ja Kuubal just Guatemaala muutmiseks kommunistlikuks.

Nikaraagua põhjapoolne naaber Honduuras on nõrk riik parempoolse sõjaväelise valitsusega, kus ka töötavad Kuubalt relvastatud geriljad. Nikaraagua rahvuskaardi osad põgenesid üle piiri Honduurasesse ja sellega on Honduuras otseselt kistud konflikti. Kuigi muidu Honduuras püüdis säilitada erapooletust ja ei annud abi Nikaraaguale. Nüüd valitseb seal vaikus ning murelik meeleolu.

Sama võiks ütelda San Salvadori väikeriigi kohta. Ka seal tuntakse suurt muret kommunistide võimuletuleku pärast Nikaraaguas.

Üldine arvamine on, et Indo-Hiina ruumi dominote teooria kehtib *nüüd ka Kesk-Ameerika riikide kohta. Sinna kujuneb uus Kuuba nii* USA küüe alla J. Carteri rezhiimi moraalsel toetusel. Sealt on varsti oodata uut põgenike voolu.

AJK

Esto Mutual Fund Ltd.

20. juulil aktsia hind $8.92

145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

„Lada" võidukäik Soomes

HELSINGI (M. E.) — „Lada 1200/1300", mis Venemaal käib nime „Tshiguli" all ja Rootsis „Vaz", on jätkuvalt kõige enam ostetud auto Soomes. Võidukäigu saladuseks on, et vastupidi enamikule idanaabri poolt valmistatud sõidukitele, selle kvaliteet on päris heaks osutunud.

Teiseks edu põhjuseks on, et autot müüakse väga odava hinna, ning pika krediidiga. Hind Soomes on (mudelist sõltudest) veidi alla 30 000 Smk (umbes 7500 USA dollarit).

Itaalias on tekitanud paksu verd see, et siis kui venelased autotehase litsensi Fiatilt ostsid, lubasid, et neil pole kavatsuses Euroopa turule tulla. Asi läks aga teisiti: kohe kui esimesed Lada/Fiatid valmis said, olid nad ka Euroopas müügil.

Kümne kõige rohkem Soomes müüdud auto hulgas sellel aastal pole ühtki „ameeriklast": venelane (Lada) juhib, teisel kohal jaapanlane (Datsun 120A), kolmandal Soomes valmistatud Saab 96, neljandal itaallia Fiat 127, viiendal Soomes tehtud suur-Saab 99, kuuendal rootsi Volvo 242/244, seitsmendal Lääne-Saksa Opel Kadett 1200, kaheksandal itaallia Fiat 128, üheksandal jaapani Datsun 1000 ja kümnendale kohale jõuab Lääne-aksa Ford Taunus 1600.

Soome autoturg on alati olnud „mitmevärviline". Alates autoajastu algusest on soomlased ostnud neid oma maitse järgi, mitte suurtes seeriates nagu näiteks Rootsis ja mujal. Sellepärast veel tänapäevalgi peetakse Soomet vanade autode kogujate hulgas väga huvitavaks maaks. Soomlane paistab olevat individualist ka autode suhtes. Kõrgete tollimaksudega sunnitakse soomlasi väikeseid autosid ostma ja sellepärast ameerika sõidukitel pole suurt populaarsust.

Poliitilisel malelaual

MARGARET THATCHER JA JIMMY CARTER ERINEVATEL TEEDEL

Konservatiivide võiduga viimastel valimistel Inglismaal sai nende juhist Margaret Thatcherist uus Inglismaa peaminister. Venelaste poolt „Raudseks daamiks" nimetatud uus peaminister asus otsekohe teostama oma iseseisvat programmi, mis viib Inglismaa sotsialismilt vaba ettevõtlikkuse juurde. Tema põhiliseks veendeks on arvamine, et ilma vaba ettevõtlikkuseta ei ole inimesel vabadust. Sotsialism pidurdab inimese tegevusvabadust ja ruineerib ühiskonna kõrgete maksude ja kuluka bürokraatia kaudu. Thatcher tahab nendest vabastada inglise maa ja rahva. Tema eesmärgiks on majanduslikult tugev, eraettevõtlikkusele rajatud Inglismaa. Samal ajal Inglismaa peab saama sõjaliselt tugevaks ja suutma kaitsta maad ning ühendusteid, mis kindlustavad temale vajalikke toormaterjalide juurdeveo.

. Thatcheri esimeseks mureks on Inglismaa tööstuse viimine uutele alustele, eraettevõtlikkuse edutamise, maksude vähendamise ja riigistatud ettevõtete, mis töötavad kahjuga, eraettevõtete kätte tagasiandmisega. Teiseks ta tahab piirata tööliste unioonide võimupiire, et need oma vastutustundetute nõudmistega ei saaks eraettevõtlikkust ruineerida. Kolmandaks ta tahab sotsiaal-hoolekande asetada ratsionaalsematele alustele ja vähendada riigi bürokraatiat, mis maad asjatult koormab.

Välispoliitilisel alal Thatcher tahab tihedamat koostööd Euroopa Ühisturuga. Ka selle juures ta tahab näha ausat võistlust sinna kuuluvate riikide vahel ja mitte ühist heaolu riiki, kus edasijõudnud riikidel tuleb mahajäänutele tugevasti juurde maksta, et nende majandust elus hoida. Vahekord Ühendriikidega tuleb kujundada samadel alustel majanduslikul alal ja ükstеise poliitiliste seisukohtade respekteerimisega välissuhete arendamisel.

Esimeseks iseseisvaks sammuks uuel peaministril oli oma esindajate saatmine Rodeesiasse, seal moodustatud uue enamusvalitsuse tunnustamise eesmärgil. President Carter sai sellest häiritud ning saatis kiiruga Londonisse oma välisministri, et välispoliitilisi eesmärke Inglismaaga ühtlustada. Thatcher on arvamisel, et aafriklastel oli kerge inglastest lahti saada, kuid kommunistidest lahtisaamine ei ole kerge, kui neil korda on läinud kusagil võim oma kätte saada. President Carter peaks sellest saama aru.

Vahekordade selgitamisel N. Liiduga Thatcher on arvamisel, et president Carter SALT II kokkuleppe taotlemisel ei arvesta N. Liidu globaalset rünnakut vaba maailma vastu. N. Liit ei ole kunagi loobunud kommunismi levitamisest kogu maailmas ja oma sõjaliste jõudude suurendamisest sellise määrani, et temal piisab Ühendriikide ja teiste demokraatlike riikide ähvardamisest, et neid järeleandmisele ja kommunismile tegevusvabaduse andmisele sundida. Sellega kommunismi levik üle maailma oleks kindlustatud ilma sõjata. Juba praegu on maailmas 120-st riigist ainult 35-es demokraatlik riigikord. Neid rünnatakse terrori, subversiooni, propaganda ja majandusliku surutise (dumpingu) kaudu. Kõigele sellele vaba maailm peab astuma ühiselt vastu. Esimeses järjekorras Ühendriigid ja Inglismaa peaks kujundama India ookeanis ühendatud laevastiku vastukaaluks N. Liidu laevastikule, mis seal ähvardab vaba maailma ühendusteid Araabia õliallikate juurde. Teiseks tuleb Euroopa kaitset tugevdada. Ühendriigid peaks edasi minema neutroon pommi arendamise alal ja Inglismaa hakkab suurendama oma aatom-allvee-laevastikku ja muretsema uusi kaugrakette. Eeltoodust tuleb järeldada, et peaminister Thatcher mõtleb väga praktiliselt ja president Carteril tuleb võtta palju sellest omaks, mida Thatcher õigeks peab.

A. N.

ÜLEVAADE TRUDEAU „ELUTÖÖST"

Kanada endise peaministri Pierre E. Trudeau elutööks tuleb kindlasti lugeda tema tegevust peaministrina aastatel 1968—1979. Selle kohta on ilmunud raamat kus esile on toodud Trudeau kontaktid varajasemast ajast marksistlike organisatsioonidega ja kommunistlike valitsustega N. Liidus, Hiinas ja Kuubal.

Peaministriks oleku esimesel aastal ta soovitas Briti Commonwealth riikide konverentsil Londonis pidada kommunismi ideaalseks riigikorraks, *soovitas kummutada Puna-Hiinat aga* sanksioonid rakendada Rodeesia vastu, kus valged püüd võhuma neegreid. Tõeline kommunism pidi olema segu sotsialismist ja ateismist.

Välispoliitilisel alal ta toetas vaba *maailma püüdlustele vastutöötavaid* võime. Peale vabama korra hävideerimist Tshehhoslovakkias N. Liidu vägede poolt 1971. a. Trudeau kutsus Kanadasse küllа seltsimees Kosõgini ja kritiseeris teravalt USA välispoliitikat ning kaubanduslikke suhteid *Kanadaga. Tema eesmärgiks oli Ka*nada vabastamine sidemetest, mis *sidusid teda USA-ga. Järgmiseks* sammuks oli sõprussidemete loomine Puna-Hiinaga ja selja pööramine *rahvuslikele hiinlastele Formosal.* Marksistlikele „põgenikele" avati soodsad võimalused Kanadasse asumiseks ja Kuubaga sõlmiti, viimasele väga soodne kaubaleping.

Sisepoliitilisel alal jäeti vaeslapse ossa riigikaitse. See muutus täiesti *impotentseks oma vananenud relva*dega ja koosseisud kuivasid kokku. *Newfoundlandi lennuvälju lubati ka*sutada Castrol Kuuba sõdurite saatmiseks Aafrikasse ja Mirabel lennuvälja Quebecis lasti kasutada venelastel oma sõjavarustuse saatmiseks Peruusse.

Kanada välisabi, kuni 1.2 miljardi *dollarit aastas on läinud peamiselt* Aafrika „neutraalsetele" riikidele, kes ründasid Rodeesia valitsust ja toetasid sealseid terroriste.

Ametkondade kahekeelseks õpetamise alal kulutati asjatult maksumaksjate raha tulemusi saavutamata, kuid tekitati vaenu ingliskeelt ja prantsuskeelt rääkivate kanadlaste vahel.

Riiklikud toetused anti osalt organisatsioonidele ja isikutele, kelle eesmärgiks oli Kanada ühiskondliku korra ja moraali laostamine, nagu Company of Young Canadians ja teised. Üksikasjalik loetelu nende toetuste jagamise kohta on toodud Ed. Murphy raamatus „A Legacy of *Spending*".

Trudeau poliitika immigratsiooni *alal on muutnud Kanada traditsioo*nilise rahvastiku koosseisu. Selle *koosseis oli 95% Euroopalise päri*tolluga. Nüüd hakkavad mitmes kohas domineerima värvilised rassid. Rassivaen ja diskrimineerimine on saanud igapäevaseks kõneaineks ajakirjanduse veergudel, seadusandlikes kodades ja seltskonnas.

Loetelu selles suunas võiks minna lõpmatult edasi ja üks karuteene loetelu võiks järgneda teisele töötu*ru, maapõuevarade kasutamise, tööstuse* ja rahanduse alal. Tulemuseks *on rahvusvahelise usalduse kaotus ja* rahakursi langus. Nii hindab Pierre E. Trudeau elutööd „On Target".

-k.

Sadat müüb N. Liidu relvi

Egiptuse ja Iisraeli vahel sõlmitud *rahu hinnaks oli USA lubadus va*rustada neid mõlemaid maid uute *ning moodsate relvadega. Viimastest* on esimesed saadetised Egiptuses kohal ja vastavalt sellele on Egiptuses juba ülearusteks muutunud varem venelastelt saadud ning vananenud relvad.: Need lähevad nüüd müügile. Ostjateks võivad olla Egiptusele sõbralike maade valitsused nagu Tanzania, Somalia ja teised. Müügilemineva relvastuse seas on 400 T-54, 250 T-55 ja 60 kerget, PT-76 tanki, 1000 soomustatud veokit ja 800 motoriseeritud suurtükki, 70 Mig-15 ja Mig-17 lennukit, tohutu hulk tanki ja lennuki tõrje rakette, laskemoona ja igasugust teist sõjalist varustust. Selle, venelastelt saadud sõjalise varustuse koguväärtust hinnatakse 4 miljardi dollari peale.

Samal ajal, arvatakse, Egiptus võib kujuneda USA relvastuse esindajaks Aafrika riikide juures ja varustada neid oma väljaõpetatud instruktoritega kas vene või Ameerika relvade käsitamise õpetamiseks. Instruktoritena nemad on palju vastuvõetavamad Aafrikas kui ameeriklased.

OPOSITSIOON SAKSAMAAL LÕHENEMAS

GEISLINGEN (M. E.) — Juba kuid kestab opositsiooniparteide CDU ja CSU vahel omavaheline nägelus, mis pahandab valijaid ning rõõmustab poliitilisi vastaseid. CSU, mille esimeheks on üks kahtlemata arukamaid saksa poliitikuid Franz Josef Strauss, on esindatud ainult *Baieris. Partei juhtkond tahab teha parteid üleliiduliseks, mille vastu on aga sõsarpartei CDU.*

Haripunkti saavutas kontrovers paar nädalat tagasi, mil Strauss teatas, et ta on nõus kandideerima kantslerikandidaadina tuleval aastal *liidupäeva valimiste puhul. Olgugi,* et veel mõni aasta tagasi kinnitas, et asutab ennem Alaskas ananasifarmi kui kandideerib tulevase kantslerina. Pealegi on Strauss valitud kuni 1982. aastani Baieri liidumaa peaministriks.

Strauss on kõrge intelligentsusega, võimeline ja suurte kogemustega *poliitik ning kardetavaks rivaaliks Hel*mut Schmidtile. Rahva hulgas pole ta maine siiski väga kõrge, kuna pahempoolsed ja niinimetatud liberaalsed massimeediumid on püüdnud kõigi demokraatlike vahenditega tema nime määrida.

CDU-liider Helmut Kohl, kes oleks *loogika järgi kantslerikandidaadiks* CDU-le, näitas tarka enesekriitikat (või surve oma partei ridadest) kui ta seadis kantslerikandidaadina üles *Niedersachseni liidumaa peaminis*ter Ernst Albrechti. Viimane on üldsusele võrratult vähem tuntud kui Strauss. Noor mees, kelle profiil alles kujunemisel.

Nüüd istuvad CDU/CSU komisjonid *järjesti koos, et saavutada kok*kulepet ühise kantslerikandidaadi leidmiseks. Otsus võib langeda juulikuu lõpul, kuna vastav komisjon peab pidama veel mitmeid istungeid.

Vestelnud mõningate isikutega, kes kindlad CDU valijad olnud, ähvardavad nad tuleval aastal valida miljöökaitsepartei „Grüne Liste" protestiks parteiinternse võimupoliitika vastu. Valijate pahameel on avaldunud ka lugejakirjades ajalehtedes. Uniooni partei on praegu õigel teel, et mängida maha võimalikku valimisvõitu tuleval aastal. Võimuvahetuse Bonnis võiks tuua ainult neljas kodanline partei. Niinimetatud liberaalid on juba 10 aastat pahempoolsete sõiduvees.

-kk

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

organisatsioonid, kes on Briti uue peaministri M. Thatcheri poliitika vastu Rodeesias.

Kanada õhuväe kindral Russel Barbel lahkus oma ametist ja oma kohalt NORADIS põhjusel, et tema arvates on Põhja-Ameerika õhukaitses suured tühikud ja N. Liidu lennukitel on võimalik tungida sügavale selle mandri õhuruumi ilma, et neid takistataks. Avaldas siiski arvamist, et uus konservatiivide valitsus riigikaitset muudab tõhusamaks.

USA president J. Carteri kõne Ameerika rahvale on tekitanud mõnevõrra segaseid tundeid, mis näitab, et Valges Majas valitseb teatud määral peata olek. J. Carter rääkis USA muutmisest energia alal iseseisvaks. Kuid selle plaani täitmine nõuab vähemalt kümme aastat aega. Kuid Lähis-Ida õlid võivad siis minna teiste võimude valdusse. Segadusi tekitas veel asjaolu, et J. Carter nõudis, et kogu ta administratsioon annaks lahkumispalve.

Endise USA presidendi J. F. Kennedy mõrva uurimiskomitee teatas, et on selgunud, et presidendi mõrvamises olid tegevad mitmed isikud peale Harvey Oswaldi. Nad leidsid, et J. F. Kennedy, Martin Luther Kingi jr. mõrvad sooritati konspiratorite poolt. J. F. Kennedy mõrva uurimine on maksnud juba ligi 6 miljonit dollarit.

„SEE VALITSUS TULEB VÄLJA VAHETADA"

Vaenulikkus venelaste vastu kasvab okupeeritud Eestis

Nagu okupeeritud Eestist saadud informatsioonis kõneldakse, kardetakse seal kõiki halvemat praegusest Moskva asevalitsejast partei esimese sekretäri kohal Karl Vainost, kes täiesti venestunud eestlasena on Moskva valitsejate truu käsilane.

Ivan Käbini lahkumisel partei esimese sekretäri kohalt loodeti tema järglasena näha mõnda kohaliku päritoluga funktsionääri. Kõige rohkem liikus jutte Keskkomitee ideoloogiasekretäri, Hiiumaalt pärit V. Väljase kohta, keda peeti Käbini „kroonprintsiks". Uuest mehest, päriseestlasest parteijuhi kohal, oodati eelkõige „jeestlaste" kliki nõrgenemist, kes oli kogu sõjajärgse aja juhtkonna jämedat otsa enda käes hoidnud. Venemaalt tulnud „jeestlased" on Moskvale olnud usaldusväärseiks ja püüdlikeks koloniaalametnikeks. Nad on saanud stalinliku kooli ja neil puudub emotsionaalne side Päris-Eestiga — peagu kõigi nende kodune keel on vene keel. Vahepeal oli aga parteisse astunud rohkesti päris-eestlastest karjeriste ja need lootsid, et nad saavad hakata ise Vabariigi asju juhtima ja teha seda intelligentsemalt, efektiivsemalt ja kohalikke iseärasusi paremini arvestades.

Neile ilusatele lootustele valati külma dushi kui toimus partei esimese sekretäri koha täitmine I. Käbini ülemnõukogu presiidiumi esimeheks määramisel. Kuuldavasti astunud päris-eestlasest kandidaadi vastu välja „Moskva silm", Keskkomitee teine sekretär Lebedev. Kui siis Moskva Keskkomitee sekretär I. Kapitonov Eesti uue asehalduri isiku kohalikule Keskkomiteele „valimiseks" esitas, haaranud jahmatus isegi parteibürokraate. Sest Karl Vainot ei oodanud Käbini kohale mitte keegi. Jälle „jeestlane", sündinud ja kasvanud Siberis, kutseline „aparatshik", isegi nõukogude parteibürokraatias ülimalt ilmetu ja ebapopulaarne kuju. See-eest aga noor (55-aastane), püüdlik industrialiseerimise entusiast, kultuurist rikkumata. „Tümikas", „aktiivne hull", on „uue peremehe" kohta käivad esimesed iseloomustused teadjamate inimeste poolt.

Karl Vaino kohalemääramine näitas eelkõige seda, et Moskva umbusk eesti rahvusluse suhtes pole aastakümnetega põrmugi kahanenud: eestlased võivad ju parteisse astuda, aga kõrgemalt juhilt nõutakse endiselt Venemaalt põlvenemist ja eesti keele mittevaldamist. Samuti seda, et praeguses olukorras vajab Moskva Eestis senisest kuulekamat marionetti, kes aitaks liialt „iseteadvas" vabariigis tugevdada keskvõimu haaret. Vaino näib selles suhtes sobiliku valikuna: omamata toetust kohalikus parteiaparaadis, rahvast rääkimata, võlgneb ta oma tõusu ainult Moskvale. Järelikult peab ta ennast ka viimase silmis igati õigustama ja näitama. Mingist laveerimisest, kohalike huvide arvestamisest pole enam juttu, valitseb ühesuunaline orientatsioon „suure kodumaa" vajaduste rahuldamisele. „Suurendame pidevalt oma panust meie maa ühtse rahvamajanduskomplekti tugevdamisesse", lubas K. Vaino ühes valimiseelses kõnes.

Järsult kiirendati industrialiseerimist, mis Eesti oludes võrdub venelaste täiendava sissevooluga. 1978. a. lõpus võeti Eesti Keskkomitees kurss intensiivsele venestamisele, eriti haridussüsteemis, kus vene keele osa üritatakse igati suurendada. Vene keelt hakatakse õpetama juba lasteaiast.

On iseloomulik, et Vaino sõnavõtudes, mis on eranditult venekeelsed, puudub täielikult rahvuslik moment — tuleb välja, et eesti rahvas pole ise suutnud üldse midagi korda saata („meie saavutustes on eelkõige suure vene rahva tööpanus"!). Ühtlasi algas juhtiva kaadri puhastamine. Esimesi lahkujaid oli ministrite nõukogu esimehe asetäitja E. Tõnurist, võimekas majandusjuht, looduskaitse arendamise ja rahvaparkide rajamise toetajaid. Liiguvad jutud, et aja jooksul kavatsetakse välja vahetada kõik vähegi eestilikumad ja mõistlikumad parteijuhid.

Tagatipuks suurendati Eesti sotsialistlikke kohustusi „vennasvabariikide" suhtes — need olevat „pingelised", kuid tulevat „tingimata täita", teatas Vaino. Kui siis Eestil tuli oma läinudaastast andamivõlga Venemaa vastu 1979. a. esimeses kvartalis hüvitada (nii kõlab ametlik põhjendus), oligi kriis käes. Jaanuaris—veebruaris seisis eesti rahvas sabades mitte enam liha, vaid paljaste loomakontide järele. Vanemad inimesed hakkasid meelde tuletama, kuidas 1940. a. tõlgendati lühendit ENSV — „enne nälg, siis viletsus".

Vaino poolt rahvale mängitud lihavingerpuss tekitas avalikku nördimust, välja lõi vana vaen venelaste vastu. Kasvas ka nende arv, kes jõudsid veendumusele, et viga pole mitte loodusõnnetustes ja kroonililselt „ajutistes puudustes", vaid süsteemis eneses. Seda väljendas tabavalt valimiseelsel nädalavahetusel ühte *Tallinna kulinaariakaplusse* saabunud keskealine naine. Silmitsenud *lihasaadustest* täiesti lagedat vitriini ja kuulnud, et sinna polegi midagi oodata, heitis ta uksest väljudes lause: „See valitsus tuleb välja vahetada".

Ikestatud . . .

(Algus esiküljel)

hane rahvamass, kust vibutati rusikaid ja kostus hüüdeid: „juudi kommunist!". Rahurikkuja mõned sõbrad-kaaslased püüdsid politseid mõjutada seletustega, et „. . . see on kõigile vaba maa, laske mees lahti, ta pole midagi teinud, ta on ainult natside vastane . . .". Inimesed hakkasid nõudma ka rahurikkuja kaaslaste vahistamist, mille peale need kiiresti kadusid rahvamassi katedraali ees. Vahistatu tõsteti seejärele ühest politseiautost teise üle ja viidi minema.

Selle vahejuhtumi ajalise algusega kokkulangevalt seletasid katedraali ees kõnniteedel olevad tundmatud isikud demonstratsioonile hiljem saabunud isikutele, et

„. . . ärge katedraali sisse minge, seal on pomm (dünamiit) ja nugadega inimesed!"

Ka mitmele kaugemalt kohale jõudnud eestlasele jagati neid hoiatusi. Mitmesuguste tundemärkide järele näis, et kogu see vahejuhtum oli organiseeritud provokatsioon. Need, kes istusid katedraali keskel ja eesosas, kuulsid vahejuhtumitest lähemalt alles hiljem. Üldiselt aset leidnud vahejuhtumist ei lasknud ligemale tuhandepealine demonstratsioonist osavõtjaskond ennast segada, kõige rohkem imestati ainult seda, et lärmajad ja „noakangelased" omasid jõhkrust tungida kiriku. Ei oleks puudunud palju kui nende nurka surutud peategelane oleks seal ümbritsejailt n.ü. vaeseomaks löödud, mida aga hakkasid energiliselt vältima kaks katedraali tagaosast kohale jooksnud keskealist ja hästi toidetud härrasmeest, nõudes, et keegi teda ei lööks ja ootaks politsei kohale saabumist. Hiljem kahtlustati, et kas need isikud, olles erilise silmapaistvusega huvitatud tabatu füüsilisest kaitsmisest ei kuulunud koguni mitte vahejuhtumi korraldajate kilda? Esinenud sündmus sunnib analoogiliste demonstratsioonide puhul edaspidiseks enamaks ettevaatuseks koos vastuabinõude tarvitusele võtmisega.

Katedraalist siirdus miilipikkune rongkäik linna keskparki, kus jatkusid poliitilised kõned, milledes taaskordselt toodi esile ikestatud rahvaste olukord, kommunistide vägivald ja terror ja andeksandmatu hoolimatus nende küsimuste suhtes Läänemaailmas. Kritiseeriti teravalt ka seda, et kõige kõrgemad ametivõimud on USA-s järjekindlalt vesistanud Ikestatud Rahvaste Nädala väljakuulutamise proklamatsiooni ja sageli kuulutanud ka selle nädala välja kõige viimasel minutil. Peakõnelejaiks olid dr. Ku Cheng Kang Rahvuslikust Hiinast (Taivanist), kes on teatavasti Maailma Antikommunistliku Liidu auesimees ja ukrainlane dr. A. Skalskyj.

Eestlane mag. F. Tanner oli kunstiliste ettekannete peakorraldaja. kus esines ka tenor H. Saareste ja üle 20-paariline L. Islandi ühendatud rahvatantsutrupp, milles olid ka noorte suvekodu noored. See heledapealiste põhjamaalaste rahvakunsti ettekanne oli suuresti erinev hiinlaste j.m.t. omadest ja sai hea menu osaliseks. Muide kõnelejate hulgas oli ka Kongressiliige Biaggi ja kaks päeva hiljem linanpea E. Koch avaldas omapoolse nädala kohase proklamatsiooni raekojas, kus pidulikust sündmusest võtsid osa ikestatud rahvaste esindusdelegatsioonid, kaasaarvatult eestlased. Teostus ka mitmesuguseid muid nädala eriüritusi. IRN New Yorgi peakomitee sakslasest uus esimees Horst Uhlich, kes samaaegselt võitleb ka ikestatud Ida-Saksamaa eest, on puhunud tunduvalt uut hoogsamat ja värskendavat tuult IRN maailmalinna organisatsiooni. Selle sekretäriks on NYE-VÜ esimees I. Lipping ja üheks abiesimeheks eestlaste agar naisorganisatsioonide tegelane Juta Kurman. Nädala peaüritusist andsid paar TV-*jaama lühireportaashi ja väga nõrk* kajastus oli ameerika ajakirjanduses.

BILL KUNNAS ütleb:
„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."
Pruugitud autod — uued autod — veoautod.
Müügid ja rentimine.
BRIAR WOOD
Chevrolet Oldsmobile Ltd.
321 Lakeshore Rd. W. Mississauga
Telefon kontoris: 416-278-3365
kodus: 416-621-5091

MIS MAKSAB ESTO '80-ST OSAVÕTMINE?

Et saada ülevaadet Stokholmi hinnadest ja umbkaudsetest kuludest, mis läheb maksma ühel isikul pidustustest osavõtmine sõidu, majutamise ja toidu arvel, viibis „Meie Elu" kaastööline nädala Stokholmis, et kohapeal olukorraga tutvuneda. On kahepoolseid väiteid. Teada on, et Stokholm on elamiskalliduse poolest üks kõrgemaid Euroopas. Teiselt poolt väidetakse, et seal samuti kui mujal on võimalik odavalt elada, kui kasutatakse odavamaid hotelle ja ostetakse toit supermarketist. Odavad nii nimetatud üliõpilastehotellid asuvad aga äärelinnades. Kirjutaja arvates on need ööbimise võimalused siiski ainult sobivad nooremale generatsioonile, kuna 5—10 minutiline jalutuskäik rootsi mõistes meie kesk- ja vanemapõlve autodega harjunud inimestele võtab vähemalt 4 korda enam aega, nagu allakirjutanu ise veendus.

Samuti pole suurem osa pidulistest varemalt Stokholmis viibinud, ega tuttav linnaga, mis pole planeeritud nagu Toronto, kus tänavad jooksevad põhjast lõuna ja idast läände ja selletõttu kerge orienteeruda.

Stokholm on aga saartel asuv ja sageli kitsaste tänavatega, eriti vanalinna osa, kus bussid kasutavad tagasisõidul sageli teisi tänavaid kui sinnasõites.

Seega peaks peatusekoht Stokholmis asuma tsentrumis, kust igale poole pääseb võimalikult hõlpsalt ja kiiresti.

Liiklust lihtsustavad palju elektriraudtee ja tunnelbahn.

Esto-80 üritused asuvad mitmes linnaosas seega nende eelpoolnimetatud 2 liikluse võimaluse läheduses asuv peatuskoht on ülimalt tähtis.

Toidu isevalmistamine tuleb vaevalt kõne alla, sest kui soovitakse osavõtta kõigist üritustest ja kohata tuttavaid, vaevalt selleks peale väsitavat päeva veel aega ja tahtmist leidub. Paratamatult tuleb leida teisi võimalusi.

On odavamaid söögimajasid iseteenimisega, kuid sageli ei asu nad sobivas asukohas ja nende otsimiseks tuleb kulutada aega.

Sobiva hinnaga söögikohad on ka meie McDonald'sile sarnased kohad, kuid need on siiski enam nooremale generatsioonile. Üle jääb vaid ikkagi restoranis või hotellis söömine.

Keskmise hinnana tuleb arvestada $8.00 Kanada dollarit, millele lisandub 13% teenindusmaksu. See on kui ollakse ettevaatlik ja ei tellita alkoholseid jooke, mis võrreldes on meie Kanada hindadega mitmekordsed.

Juba Coca Cola pudel meie rahas on $2.00. Samuti sageli tuleb leiva eest eraldi tasuda.

Hotelli hinna sisse kuulub hommikusöök iseteenimise korras, mis on mitmekülgne, õieti rikkaliku valikut võimaldav ja ei ole piiratud. Kui seda väljas restoranis süüa on selle hinnaks 6—8 Kanada dollarit. Allakirjutaja peatus nädala jooksul 7 eri hotellis, kvaliteet ja hulk on erinev, kuid üldiselt võib igalpool rahule jääda.

Seega tuleks arvestada veel ühe söögiga päevas ja õhtuks midagi kergemat. Kõiki olukordi arvesse võttes on Kiwi Travel reserveerinud üheks peatusekohaks oma Charterlendudele kesk punktis asuva Malmen Hotelli. Hotelli lõunapool otsas asub Tunnelbahni jaam. Üle tänava hotellist on elektriraudtee jaam. 2 allmaa raudtee peatust lõunasse on Eisstadium. 3 allmaa peatust põhja Stadthouse-Kontsertideks ja 5 peatust Eesti Maja ja laulupeoks kasutatav Kontserdimaja.

Elektri raudteega 1 peatus sõita rahvapidu ja muudeks üritusteks kasutatav. Messan, millel peatus samuti kohe hotelli vastas. Hinna sisse on arvestatud hommikusöök ja transport lennujaamast hotelli ja tagasi kui võtab osa charterlennust.

Kõiki eelmist arvestades, välja arvatud joovastavad joogid ja sigaretid, Stokholmis viibimise päev läheb maksma umbes $50.00.

Piletid Esto '80-le tulevad sinna juurde lisada.

Seega 2-nädalane sealviibimine koos lennuga võiks maksma minna $1000—1200.— isikult, mille kui alammääraga tuleb arvestada. Alkoholised joogid ja sigaretid endale tuleb tollivabalt kaasa viia. Rootsi on lubatud sisse viia turistidel 400 sigaretti ja 2 pudelit alkohoolseid jooke. Oma riigi kodanikele on see poole vähem.

Hotellide ja transpordi Stokholmi osa korraldab Kiwi Travel'ile Skandinaavia suurim ja Euroopas üks suurematest reiside korraldamise alal tegutsevatest kompaniidest, kel on üle 3000 teenistuja ja oma lennukompanii. Tjaereborgi teenindust kasutas eelmisel aastal üle miljoni isiku.

Sama kompanii lennukid kasutatakse ka Kiwi Traveli poolt charterlendudeks.

Osavõtmine charter-lendudest ja hotellitubade registreerimise viimaseks tähtpäevaks on 1. märts 1980, milliseks ajaks sissemaksud $50.— lennust osavõtmiseks ja $50.— hotelli registreerimiseks tuleb tasuda. Kui aga vastav arv osavõtjaid täitub, lõpetatakse registreerimine varem. Lõppsumma kuulub tasumisele 15. maiks 1980. Sõiduhinnaks on $425.— nagu varem teatatud. Hotellide osas tuleb nimekiri ja hinnad teatamisele kõige ligemal ajal. Eelteatena võiks mainida, et on $40.— ja odavamad koos hommikusöögiga ja transpordiga lennujaama ja hotelli vahel

H. Kivi

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärahdused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Finn Forum 79

Torontos on tulemas rahvusvaheline konverents soomlaste immigratsioonist Põhja-Ameerikasse. Aeg 1.—3. november, korraldajaks Ontario Mitmekultuursuse Ajaloo Selts, OISE ja Turku Migratsiooni Instituut. Kahe ja poole päevases programmis on 37 referaati, üks ühe-vaatuseline näidend ja bankett. Peale selle on pühapäeval „pisikonverentsid" soomlaste keskustes Thunder Bay's ja Sudbury's.

Päritolu järele on referente järgmiselt: Turku — 11; Helsinki — 4; Kanada — 7; USA — 15 (neist Minnesotast 7 isikut). *Nagu baltiainelistel* konverentsidelgi on ettekandeid ka mitte-akadeemilistes asutustes töötajailt.

Konverentsi osavõtumaks on $25, (üliõpilastel $10, pensionärid tasuta), bankett $15. Informatsioon: Conference Office, *Ontario Institute for* Studies in Education, 252 Bloor St. W., Toronto, M5S 1V6.

EA.

H. KIRIK INSURANCE AGENCY
23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Kiri Inglismaalt

OKUPEERITUD EESTI VÄLJAPANEK VENE NÄITUSEL LONDONIS

LONDON („Meie Elu" kaastööliselt) — Üksteist aastat tagasi (1968) toimus Londonis Nõukogude Liidu näitus Earls Courtis. Siis oli Briti peaministriks tööerakondlane Harold Wilson, kes nüüd kannab „Sir'i" tiitlit ja andis omal ajal pärast Moskva visiiti venelastele krediite 900 tuhande naela suuruses, et ergutada kaubandust Inglismaa—Venemaa vahel. Tol näitusel oli esindatud ka nn. Eesti osakond, kus väljapanekute osas paistis silma klaver „Estonia" ja vitriini all mõningaid Fr. Tuglase teoseid. Juhtivateks asjameesteks olid siis kodumaalt „seltsimehed" Käär, Sirk (päritud Võrust) ja Aben (läti tõlgi poeg).

Seekordne Vene näitus samas kohas Londonis toimus juba „raudse leedi" valitsuse päevil, s.o. konservatiivse peaministri Margaret Thatcheri peaministriks olles. Näitus oli ilmselt kavandatud enne tema võimule tulekut, tööerakondliku peaministri Jim Gallaghani valitsuspäevil, sest Briti Tööerakond, eriti selle vasem tiib (nn. Tribune grupp) on marksistlikult häälestatud. Seekord Vene näitus toimus ajavahemikul 23. maist kuni 10. juunini.

Kasutasin üht laupäeva, et külastada Vene näitust ja vaadata, kas ka Eesti „vennasvabariik" on oma produktsiooni ja „kultuuriga" esindatud.

★

Saabudes aegsasti Vene näitushoonesse, mis oli kaetud põrandast kuni võlvialusteni punasega, — punased põrandavaibad jne., siis tunnetasin, et ei ole vahet punase põrgu ja „paradiisi" vahel . . . Juba hiigla näitussaali (120 tuhat ruutjalga) uksel selgus ühelt hispaanlasest asjamehelt, et Eesti osakond näitusel puudub. Näituse pearõhk oli asetatud seekord ainult kahele „vennasvabariigile" — Valge-Venemaa ja Gruusia. Sama lugu ilmnes ka nn. internatsionaalses raamatukaupluses (Collet's), kus müüakse venekeelsest kirjandust ja vene literatuuri inglise keeles. Varem too raamatukauplus asus Briti muuseumi läheduses (Mere Road). Siis oli seal saada ka N. Eesti trükitooteid. Nüüd on aga uues raamatukaupluses (Charing Cross Road) leidsin ainult kolm eestikeelset raamatut: „Nõukogude Eesti" (pilditeos), „Eesti vöökirjad" (H. Vihma) ja „kalender 1978". Viimase hinnaks oli 60 penni. Lehekülgede arv 270 ümber. Tuletas oma sisu poolest kohati meelde omaaegset „Meie Matsi" tähtraamatut. Sisukorrast selgus, et kalender oli mõeldud peamiselt laiematele rahvakihtidele. Lugemispalade pealkirjadeks: „Söö, mis küps, räägi, mis tõsi" (L. Tamm), „Kuidas Punane Rist meie kanti tuli" (H. Gustavson), „Liikumine pikendab eluiga" (A. Viru), „Mida meie joome" (K. Kask), „Vajame rohkem taimetoitu" (M. Saava) jne. Küsimusele inglise müüjannalt, miks nii vähe on eestikeelset kirjandust raamatukaupluses, sain vastuseks:

„Miskipärast nad meile rohkem raamatuid ei saada". Siin on ka mõned teised inglise ärid, kelle kaudu saab tellida N. Eesti raamatuid.

Sisenedes Vene näitusele, eesruumis, kus müüdi pileteid, keegi shoti daam müütas siinset ingliskeelset ajalehte „Soviet Weekly". Tolles ajalehes oli antud sissejuhatav ülevaade näituse struktuurist ja väljapanekute skeemist (arvult 21). Väljapanekute (eksponaatide) teemadeks: „Nõukogude Liit eile, täna ja homme", „Nõukogude-Briti suhted", „Elu Nõukogude Liidus" Moskva dioraama" „Olümpia 80", „Kultuur, haridus tervis" jne. Ülevaatliku artikli sissejuhatuses märgitakse, et „näitus esindab maad mis haarab ühe kuuendiku maakerast, rahvaarv 260 miljonit inimest, mis koosneb 100-st erinevast rahvusest"! Ühes teises nõukogude väljaandes („Kodumaa" nr. 19) on toodud artikkel teemal: „Uusi andmeid Eesti rahvastikust". Selles kirjutatakse: „Loendusandmetel oli Eestis käesoleva aasta 17. jaanuaril 1.466.200 inimest. Seega tähendab, et väikese liiaga ümardatult võime kõnelda nüüd Eestist kui poolteise miljonilise rahvastikuga vabariigist". Kirjutise autor prof. Uno Meriste jätkab samal teemal: „Sõjajärgsetel aastatel oli teravalt märgatav meeste vähesus, kelle arv sõjas langenute, kaotsijäänute (kas Siberisse küüditatud eestlased? — A.) ja emigreerunute tõttu oli katastroofiliselt vähenenud. Veel 1959. aastal, üle kümne aasta pärast sõja lõppu oli Eesti rahvastikus mehi 43,9% ja naisi 56,1%, mis tähendas, et iga saja naise kohta tuli ainult 78 meest ehk iga saja mehe kohta 128 naist. Praeguseks on see proportsioon märgatavalt paranenud: mehi on loendusandmetel nüüd 46,2% ja naisi 53,8%. Kui pidada aga silmas üksnes nooremaid vanuserühmi, kelle puhul sugude tasakaal on abiellumisvõimaluste tagamiseks olulisim, siis on see praegu juba praktiliselt saavutatud.

Igatahes on rahvastiku soolise koostise tasakaalu taastamine jõudnud nii kaugele, et ollakse juba peagu samas seisundis 1939. aastal, millal iga saja naise kohta tuli 87 meest ja iga saja mehe kohta 115 naist. „Märkigem siinkohal, et selles „Eesti rahvastiku" statistikas ei ole märgitud, kui palju neist on venelasi. Ühes 1967. a. ingliskeelses väljaandes Nõukogude Liidu kohta on märgitud Eestis elavate venelaste arvuna — 20%, soomlasi — 1,4%, ukrainlasi — 1,3% ja valgevenelasi — 1%. Tallinna elanike arvuna on öeldud 340.000. 12 aasta jooksul Venemaalt sissetoodud venelaste arv on kindlasti tõusnud. Ja ühenduses 1980. aasta Pirital toimuva regatiga, kuuldused räägivad, et venelasi kavatsetakse Eestisse tuua veel „ehitustöölistena" 100 tuhande ümber (?!). Järelikult „eesti rahvastiku" koosseis on suurenenud pärast sõda just Venemaalt sissetoodud venelaste arvel.

Inglased on alati külalislahke ja salliv rahvatõug — nii poliitiliselt kui individuaalselt, kuigi ta oma südamepõhjas „välismaalast" hästi ei salli. Kuid inglane on Victoria-aegse võltsmoraali (silmakirjalikkus!) juures alati naeratamas võõrastele. Pole siis ime, et Vene invaliidist presidendile Brezhnevile olid antud vabad

(Järg lk. 4)

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Eesti ettevõtluse edu

ANATOMISKA BANDAGE AB.

Ortopeediliste sidemete tööstus Anatomiska Bandage asub Stokholmis ja on Siim Saare perekonnale kuuluv ettevõte mis asutati 1949 aastal Siim Saare isa poolt. Kunagisest väikesest prantsuse sidemete esindusest on väljakasvanud jõuline eestlaste ettevõte, mis leidnud rahvusvahelise tunnustuse oma erialal. Firma tooted on ainulaadsed ja kõrge kvaliteediga. Peale ortopeediliste sidemete toodetakse veel rehabiliteerimise varustust haiglatele. Ettevõte omab toodete turustamise osakonnad Taanis, Norras ja Lääne-Saksamaal.

Siim Saare

Rootsis toimub turustamine oma müüjate kaudu, kes levitavad kaupa üle maa. Turustamine toimub peaaegu sarnaselt arstirohtude müügile ja on saavutanud suure edu ning tunnustuse meditsiinilises valdkonnas. Siim Saare ütleb, et toodete ainulaadsus ja kõrge kvaliteet müüvad ise ennast. Paljude toodete juhul puuduvad võistlejad. Produktid on kaitstud patentidega Rootsis ja nendes maades kus müüki teostatakse. Äritegevus on viimastel aastatel rohkem laienenud, kui jaksatakse toota. Ärilised väljavaated tulevikus nii Rootsis kui välismaal on väga head, arvab Siim Saare.

Rootsi elukalliduse tõus ja rahakursimuudatused valmistasid raskusi ettevõttele 4—5 aastat tagasi. Siis tõusid rootsi palgad erakordselt palju ja kiirelt võrreldes teiste maadega. Viimasel ajal on rootsi krooni väärtus langenud võrreldes nende maade rahadega, kuhu turustatakse ja see on tunduvalt olukorda parandanud ütleb omanik. Hinnad on stabiliseerunud ja on palju kergem eksportida.

Hiljutine Siim Saare ärireis Torontosse oli siinse pinna sondeerimiseks firma ärilise tegevuse laiendamiseks. Kokkuvõtet tehes oma reisi tulemustest, Siim arvas, et tuleviku võimalused on siin head. Kanada osakonna asutamine peab siiski ära ootama Eesti Päevade läbiviimise. EestiPäevade informatsiooni ja P.R. osakondade juhataja töö ja kohustus on esikohal mida ei saa poolikult teha, ütles Siim. Stokholmis viibimise ajal jäi mulje, et paljudele Eesti Päevade juhtidele on Eesti Päevad väga tähtsad, siis isiklik elu ja äri.

Tööstuses töötab 20 tööjõudu. Ettevõtnud selle mehe väljendusest julgust, kirjutan ka omapoolse lakoonilise lause: „Give freedom for Estonia", tarvitades allkirjana üht eesti tuntud puuliiki. Pool tundi hiljem tulles tagasi samasse ruumi, mille laual on külalisraamat, leian taas-lehitsedes kellegilt lätlaselt (Ozolins, London): „Vabastage läti rahvas nõukogude orjusest". Ja kellegilt leedulaselt: „Venelane, kasi välja Leedust". (leedu keeles). Ja lisaks Balti rahvaste esindajate tekstidele, ilmselt kellegilt inglaselt: „Pärast 62 aastat nõukogude juhtimist rahvast ikka veel ei usaldata vabalt reisimiseks". Nii et näituse külastajad ei olnud kõik hosianna-lauljad „Vene kultuurile", vaid nende seas liikus ka teisitimõtlejaid. Selliseid külalisraamatuid oli veel mõnes teiseski paviljonis.

Nende ridade kirjutajat kui endist usuteaduskonna üliõpilast on alati huvitanud usuküsimused. Siin venelased, näitusekorraldajad, olid ka minutaolistele oma „õnged" välja visanud. Ühel paviljoni seinal jooksis kogu aeg värviline film vene õigeusu kirikuteenistuse ainel. Filmis võis näha pikahabemega vene preestreid oma viirukisuitsu levitamas. Kirikulised koosnesid enamikus musta pearätti kandvatest vanadest eitedest, nn. baabushkatest. Noort generatsiooni ei märganud.

Vahepeal oli saabunud sellesse näituspiirkonda üks näituse „politrukk" — keskmistes aastates, euroopalikult riietatud vene härrasmees, kuid ta inglise keele oskus oli veidi puudulik. Kolm inglise noormeest — võis oletada, et olid üliõpilased — esitasid venelasele küsimusi usulisel teemal. Ka mina omalt poolt kasutasin juhust ja küsisin, miks peeti baptisti jutlustaja Georgi Vins vanglas. Vene näitustegelane vastas minu küsimusele kolmel motiivil: esimesest motiivist ei saanud tema puuduliku keeleoskuse tõttu aru, teine põhjus Georgi Vinsi arreteerimisel olnud: — „tüssanud riiki tulumaksu salgamisega (!)" ja kolmandaks: „Teinud nõukogudevastast propagandat" (!). Kõik need vastused olid kulunud ja otsitud. Inglise tudengid aga ei jätnud venelast veel rahule Georgi Vinsi teemal. Nüüd ta jäi abituks ja kutsus kohale oma „assistendid" — paar nägusat venelannat, Moskva ülikooli filoloogid nagu nende jutust hiljem selgus. Minu küsimusele, kuidas vene noor generatsioon suhtub Venemaal usuküsimusse, too sharmantne naistudeng vastas: „Meid on kasvatatud maast madalast ateistlikus vaimus (pioneerid, komsomolid) ja noored ei tunne huvi usu ega kiriku vastu. „Küsimusele: kas kristlust Venemaal asendab marksism-leninism, siin daam jäi vastuse võlgu. Hiljem, kui meie jutuajamine oli lõppenud, küsisin ühelt vene giidilt, kes liikus oma mikrofoniga näitusel ringi külalisgrupiga, kas ka eestlasi kodumaalt on siin. Vastus oli eitav. Pärast üks vene naistudengitest, kui talle selgus, et olen eestlane, viis mind vitriini juurde, kuhu oli paigutatud paar eestikeelset teost: „Toompea" (pilditeos) ja „Sulle, kodumaa". Viimasele oli eessõna kirjutanud parteisekretär Väino Väljas, mis algas üsna rahvuslikult-pateetiliselt: „Jälle kord tõuseb Läänemere paeselt rannalt vaba rahva võimas laul, — laul, mis jutustab meie võitlusrikkast minevikust ja töö ning rõõmuküllasest (?) tänapäevast, laul, mis kannab tervitusi kõigile meie vendadele üle Nõukogude Liidu"... Vitriini all leidus veel Sibeliuse ja Tshaikovski heliplaate. Vene filoloog soovitas mul neid raamatuid ja heliplaate tellida näituse raamatukauplusest. Tänasin teda „lahke pakkumise" eest.

Küsimusele, kuidas on lood Moskvas korteritega — üks vastas, et tal on 3-toaline, teine — kahetoaline korter. Mõlemad tüdrukud olid abielus ja kummalgi üks laps. Tegemist oli nn. nõukogude eliidiga.

Hiljem peatusin ühe maketi juures, kus asusid kaevandused Siberis, mida inglased humoorikalt nimetavad „soolakaevandusteks". Jutlemisel ühe inglasega ütlesin, et aastal 1945 ka mul olnuks võimalus olla seal, s.o. Irkutskis, kuid sunnitöölisena. Pääsesin sellest vaid põgenemisega Läände. Viisakas inglane, kes küsis minult paari venekeelse sõna tähendust, vastas tagasihoidlikult: „Meie peame ju olema nendega kaubavahetuses". Nii et Läänemaailma äriline profiit on tähtsam kui väikerahvaste vabadus ja iseseisvus, poliitvangidest rääkimata.

Näitusel võinuks liikuda tundide viisi — eksponaate oli rohkesti. Kui jalad väsisid, siis võinuks istuda toolidele, et vaadata Moskva Moemaja modelle, kes oma lääneliku välimuse ja moekleitidega jätsid „suursuguse mulje" vene naise eliitklassi riietusest. Ja suurel ekraanil jooksid kogu aeg filmid nõukogude õnnelikust elust" nagu 1940. a. Tartus linnatänavatel „õnnelike" traktoristide rõkkavast laulust: „Suur ja lai on maa, mis on mu kodu..."

Vene palagani-tegijad olid toonud näitusele ka mammutipoja (Dima), mida hiljuti oli leitud Siberist ja oli seal jääkülmas lamanud 40.000 aastat. See imeloom jäi mul nägemata, kuna „beebi" vaatamiseks oli tekkinud pikk rahvasaba.

ARTO

ILMUS

EINAR SANDEN'i romaan

„Loojangul lahkume Tallinnast"

Hind $16.20

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses Eesti Majas

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

Usuteaduse Instituudi piiskoplik jumalateenistus

Peetri kirikus peeti möödunud pühapäeval Usuteadusliku Instituudi piiskoplik jumalateenistus kus teenisid piiskop K. Raudsepp, assessor dr. A. Võõbus, assessor praost O. Puhm ja 19 usuteadusliku Instituudi õpilast. Muusikalises osas olid tegevad Usuteadusliku Instituudi kirikumuusika lektor dr. R. Tol, laulusolistid Liina Purje ja Ülo Saar ning viiulisolist Marianne Urke.

Jumalateenistusele saabusid instituudi õpilased ja vaimulikud pidulikus protsessiooni korras. Marianne Urke esitas kaks viiulipala ja Usuteadusliku Instituudi juhataja dr. A. Võõbus ütles tervituse.

Liturgilises osas olid rakendatud Tiit Tralla, Paul Maidre, Arnold Talistu, Aino Männistu, Kersti Pinna ja Albert Roost. Vaimuliku meditatsiooni pidas Elmar Järvet.

Ülo Saare soololaulule järgnes piiskop K. Raudsepa jutlus.

Pärast jutlust Liina Purje laulis kaks laulu, praost O. Puhm ütles tänusõnad.

Muusikalises osas esitas M. Urke veel kaks viiulipalá ja L. Purje laulis ühe laulu.

Lõppliturgias olid kaastegevad instituudi õpilased William Ilves, Olvi Pint, Walter Taal, Väino Kaldma. Jumalateenistus lõppes Eesti hümni salmiga.

Peale jumalateenistust oli kohvilaud.

„Päikesekiire" laager lõppes

Ilusad, päikeseküllased laagri päevad veetsid Toronto „Rajaleidjad" 14.—22. juulini Kotkajärvel.

Laagri juhiks oli kogemustega n-gdr. Tiia Kütt, hellakeste juhiks Ingrid Kütt, abik gdr. Henny Aruja, Sirje Järvel ja Helen Sadul. Gaidide juhiks Vivian Oder.

Peakokaks n-gdr Ilme Paar ja lipkonna vanem gdr. Ene Runge pani käed külge seal kus abi vaja oli.

Õpiti looduses gaidtarkusi, matkati Kotkajärve ümbruses ja Koprajärve kallastel. Lipkonna juht n-gdr. Monica Haarman viis noored ühel päeval oma suvilasse kus harrastati yeesuusatamist. Gaidid sõitsid Algonqin Parki, kus loodusradadel õpiti tundma taimestikku ja metsloomi. Külastati sealset muuseumi ja vaadati filmi Algonquin Pargi taime- ja loomariigist.

Ühel õhtul oli Peamajas uhke karneval, kirevate kostüümide ja näovärvingutega. Seal peeti huvitavaid võistlusi. Külalisteks olid Kotkajärvel elavad noortejuhid ja sõbrad.

Gaidid harrastasid rahvuslikku käsitööd, hellakesed kombineerisid puukettaile pilte looduses leiduvatest materjalidest. Reedel oli Peamajas õpetlik filmiõhtu huntide elust. Kõik päevad olid täis laulu, naeru ja rõõmu.

Laupäeva õhtul oli lõpulõke koos uute laagrissetulijate „Kalevi" skautidega.

Lõket juhtisid Ingrid Kütt ja Sirje Järvel. Gaidid olid teinud tubli ettevalmistuse, eriti toredad ettekanded olid marionettide esinemine ja laulud kolmel häälel. Hellakestel oli väga palju laule ja nad panid lõkkelised kõik oma „kommete' 'järgi tantsima. Kui lõkkel oldi end tühjaks lauldud, siis palusid gaidid kõiki lõkkelisi kohvikusse mahlale ja Ilme valmistatud kooki sööma.

Laagri lõpetamine toimus pühapäeval kell 12.00. Lõpupalve ütles lipkonna vanem.

Laagrijuht Tiia jagas tunnustus- ja mälestusesemeid laagrist osavõtjaile. Langetati lipp ja suures sõprusringis öeldi tänusõnu laagrijuht n-gdr Tiina Kütt'ile jäeti hüvasti sõpradega ja Kotkajärvel armsakssaanud paikadega.

Soomepoistele

Soome Toronto Aseveli-kerho (relvavenna-klubi) korraldab esmaspäeval, 6. augustil Torontos veteranide päeva. See peetakse Soome Agricola kirikus, 25 York Mills Rd. ja Yonge St. nurgal.

Veteranide päev algab kell 9.00 hommikul lipu heiskamisega, millele järgneb pärja asetamine mälestussambale. Sündmuse juures laulab Soomest Kanadas külaskäigul viibiv noortekoor ja mängib puhkpilliorkester.

Kell 10 hommikul algab jumalateenistus kirikus. Soomest saabunud Ilmajoe kihelkonna kirikuõpetaja praost Hirvonen kõneleb. Peokõnelejaks on Erkki Kuutti Montrealist. Jällegi esinevad koor ja puhkpilliorkester. Aktust filmitakse Soome Televisiooni poolt.

Pärast aktust pakutakse veteranidele lõunasöök hernesupi ja pannkookidega.

Soome Aseveljet Kanadas oleksid rõõmsad, kui nende eestlastest relvavennad sellest sündmusest rohkearvuliselt osa võtaksid.

Kalmistupüha Suttonis

Kuna viimasel ajal on rida surma läbi lahkunud kaasmaalasi leidnud omale viimse puhkepaiga Suttoni kalmistul, siis toimub seal tuleval pühapäeval, 29. juulil kell 12.00 päeval jumalateenistus. Teenib õp. Tõnis Nõmmik ning kasutusel on laululehed.

Väga vihmase ilma puhul on kogunemine samas, kuid siis siirdutakse edasi jumalateenistuseks mujale.

Okupeeritud...

Algus lk. 3)

käed oma tööstuse ja kultuuri propagandaks ja demonstreerimiseks Londoni Earls Courti (krahvi õukonna!) allmaajaama paviljonis. Näituse paviljoni sisenedes võtavad külastajat vastu hiiglasuured fotopannood: ühel seinal Jalta konverentsi (1945) „suur kolmik": Stalin, Churchill ja Roosevelt. Edasi näeme, kuidas sõbralikult jutlevad inglise aristokraat ja „vene proletaarlane" — lord Mountbatten ja Vene peaminister Aleksander Kossõgin. Teisel seinal hiigla foto Leninist — kiilaspeaga ja käsi püksi taskus, parajasti agiteerimas rahvamassidele. Edasi näeme hiiglafotol Lenini jutuajamist inglise ajaloolase ja kirjaniku H. G. Wells'iga (tegelikult waleslane), kes hiljem naasnud Venemaalt, kommenteerinud Lenini kohta: „Utoopia" ja „unistaja Kremlis". Siin inglise ajaloolane eksis Lenini isikus. Ta ei unistanud Vene kodusõja (1917—21) päevil, vaid tuli võidule salapolitsei (GPU) ja punaarmee abil, andes selle juures vene rahvamassidele petteloosungid: „Rahu! Leiba! Maad!"

Brezhnev — Lenini andekas õpilane, on kirjutanud ingliskeelse lendlehe näituse külastajale, milles öeldakse „südamlik teretulemast briti kodanikule": „Nõukogude Liit on tänapäeval kõrgele arenenud tööstusriik, riik, kus valitseb tõeline poliitiline, sotsiaalne ja rahvuslik ühetaolisus, maa, kus juba viiskümmend aastat ei tunta tööpuudust. Korraldades NSVL-i rahvuslikku näitust Londonis, tõestab selgelt, et teatavat edu on saavutatud viimaste aastate jooksul Nõukogude-Briti suhetes" jne.

Eestlasi ja ikestatud rahvaste esindajaid panevad muigama näituspaviljoni seintele suurte tähtedega inglise keeles trükitud propagandaloosungid Nõukogude põhiseadusest: „Kogu võim NSV Liidus kuulub rahvale" (§2) — „NSV Liidu sotsiaalse aluse moodustab tööliste, talupoegade, ja haritlaste vääramatu liit" (§19).

Sisenen osakonda, mille läheduses asuvad laste mänguasjad: nukud ja tankid segamini. Lehitsen külalisraamatut ja üks julge mees (E. Andrews) on kirjutanud raamatusse: „Üks väga tähtis osa ei ole sel näitusel esindatud — orjatöölaagrid, mida juhib Gulag". Nähtavasti mees on lugenud Solzhenitsõni teoseid.

Rahvuslaste Kogule 2400 dollarit

Eesti Rahvuslaste Kogule laekus 1979. a. toetustähtedest ligi 2400 dollarit. Preemiad langesid järgmistele numbritele: 1. — 1515, 2. — 1997, 3. — 764, 4. — 931, 5. — 1975, 6. — 2296, 7. — 1602, 8. — 1586, 9. — 2338, 10. — 1066, 11. — 331, 12. — 1512, ja 13. — 878.

Eesti Rahvuslaste Kogu avaldab käesolevaga suurimat tänu kõigile toetustähtede omandajaile. See toetus on tunnustus meie tööle ja kindlustab jätkuvat rahvuslikku tegevust.

Juhatus

Õpetaja Thomas Vaga Torontos

Pühapäeval, 29. juulil teenib jumalateenistusel Peetri kirikus koos koguduse hingekarjasega Vancouveri Peetri koguduse õpetaja Thomas Vaga.

„ATLANTA"-pere aastapäeva tähistamine

Picnic toimub Central Island'il 19. augustil. Kogunemine Harbord Castle Hotelli kail kell 12 päeval. Telefon 489-6290 ja 447-9606.

Eestlaste osavõtt „Karavanist" otsustamisele

Jaak Järve ja Andres Raudsepp kutsuvad kokku Karavani sõbrad ja organisatsioonide esindajad, et arutada eestlaste osavõtu küsimust Rahvusvahelisest Karavanist. Koosolek peetakse kolmapäeval, 1. augustil Eesti Majas algusega kl. 8 ja on avatud kõigile huvilistele.

PIRITAL VALMIVAD OLÜMPIAADIEHITUSED

Rootslased muretsevad kui palju pääsevad regatile

STOKHOLM — Helsingi õhtulehe „Ilta-Sanomat" kirjasaatja Heikki Nylund on käinud Tallinnas ja teatab sealt oma ajalehele, et Pirital valmivad olümpiaadiehitused. Oma paadiga olümpiaadile tulijaile olevat varutud kaipaigad Kirovi kalakolhoosi sadamas, kokku 200 kohta. Olevat aga teadmata, kuipalju isiklikke paate sel puhul Piritale lubatakse. Rootslasi, samuti lähemaid naabreid huvitab, kui palju neid oma paatidega regatile lastakse. Ka Dagens Nyheteri reporter on olnud Piritat.

Olümpiaadi jälgimine toimub suure raali abil, milletaolisi olevat juba kasutatud varasematel olümpiaadidel.

Olümpiaadist võtab osa u. 600 purjesportlast u. 50 riigist. Regati korraldajaid on kõikidel aladel kokku ligi 4000. Arvatakse, et publiku arv on 15 000—20 000, sellest tulevat umbes kolmandik välismaalt.

Tallinna lähel on kolm võistlusteed. Kõige lähem neist, Alfa, on Tallinnast u. 5,5 km. kaugusel. Kõige kaugema, Charlie, kaugus Tallinnast on u. 15 km.

Ajakirjanik räägib ka uuest olümpiahotellist, mis tuleb kuus korrust kõrgem kui Viru hotell.

Olümpiaettevalmistustele tehakse reklaami ka kodumaa ajakirjanduses. Tartus ilmuv ajaleht „Edasi" kirjutab muuseas:

Pirita purjespordikeskus on kerkimas (õigemini, on juba kerkinud, sest peagu kõik müürid on püsti pandud) Pirita jõe suudme vasakule kaldale senise „Kalevi" jahtklubi ja mere vahele.

Mõlemas sadamas kokku on ligi kaudu 750 kohta, nii et kõik alused peaksid lahedasti ära mahtuma (regatile oodatakse umbes 200 jahti). Jõesadama jagab pooleks tseremooniaväljak, kus 20. juulil 1980 süüdatakse olümpiatuli ja kus võistluste lõppedes 30. juulil antakse võitjatele kätte olümpiamedalid.

Pirita jõe paremal kaldal, otse tseremooniaväljaku vastas, on olümpiaregati ava- ja lõpupidustuste jälgimiseks tribüünid 5000 pealtvaatajale.

Esimene hoone suurest kompleksist on jahtklubi.

Pirita purjespordikeskuse teiseks tähtsaks osaks on olümpiavõistlejate kodu — olümpialinnak, see on vahetult seatud ellingute ja jahtklubiga. Sportlastele ja ametiisikutele ehitatakse hotell, kus on 276 kahe- ja kolmeinimesetuba kokku 632 kohaga. Olümpialinnaku hotelli ehitus on põhiliselt jõudnud sisetöödeni.

Olümpialased tahavad ka süüa, meelt lahutada, treenida. Selleks on hotelli juures 400 kohaga söökla ja 200 kohaga kohvik, mida saab vaevata kohandada meelelahutusprogrammide, kontsertide, kohtumiste jms. tarvis. Spordikompleksis on spordisaal, kuue rajaga siseujula, raskejõustikusaal, meditsiiniruumid.

Pealtvaatajate tarvis ehitab Kiro-vinimeline kalurikolhoos Pirita jõe suudmest paremale mere kaldale uut rannahoonet.

200 meetri pikkune ning osalt kahe-, osalt kolmekorruseline rannahoone võtab korraga vastu 2000 külastajat. Puhkajate käsutuses on 350 riietuskabiini, hoone kolmekorruselises osas asub 200 kohaga restoran, peale selle on banketisaal, baar ja kohvik, mille terrassidele on võimalik paigutada ligi 300 kohta ja kust avaneb vaade Tallinna lahele.

Ainult mõne kilomeetri kaugusel Pirita jõe suudmest kõrgub Kloostrimetsas uus tele- ja raadiotorn. Torni täiskõrgus — 314 meetrit — saadi kätte mullu 13. juulil. Selle 194-meetrilisele raudbetoonalusele paigaldati 120 meetri pikkune metallantenn. Uus mast peab üle kandma olümpiaprorgamme, sealhulgas Intervision'ile ja Eurovision'ile.

Piritat ühendab kesklinnaga uus 5,5 kilomeetri pikkune neljarealine autotee. Osa maad selle tee ehituseks on võidetud merelt. Kaldakindlustused on põhiliselt valmis, praegu rajatakse teetammi.

Tallinnat on külastanud ka „Dagens Nyheteri" kirjasaatja Staffan Teste, kes kirjutab oma muljetest ajaleheš 17. 6. Ta rõhutab ilusat väljavaadet, mis avaneb tulevasest purjetamiskeskuse kohvikust.

Rootslasi huvitab enne kõike küsimus, kui paljud saavad oma paatidega Tallinansse sõita. Kui põhimõtteline nõusolek selleks antakse, tuleb äge võitlus kohtade pärast. Juba Soomest üksi on kavatsenud sõita u. 1000 paati. Arvata on, et paatidega lubatakse teatud kvootide põhimõttel tulla ainult Läänemere rannikul asuvate riikide kodanikel. Esialgu aga oodatakse, kas Intourist selleks luba annab. Jaataval juhul asuksid külalispaadid Kirovi kalakolhoosi sadamas, mis asub u. 10 km. eemal võistluskohast. (EPL)

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD.

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto, M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

„Newsletter'i" informatsioon Eestist

„Newsletter" nr. 501, Stokholmist kirjutab 9 teksti leheküljel kirjutisi sellest, et „Balti riigid ei ole Nõukogude provintsid, vaid allutatud alad", sellest kuidas Lätis pühitsetakse kommunistide võimu sisseseadmise 60. aastapäeva (loetuna 13. jaanuarist 1919). Möödunud aastal Moskvas ilmunud suur (532 lk.) venekeelne raamat vaatleb „ajaloouurimise" pilguga kommunistliku võimu taastamist 1940. aastal. Sel puhul „Newsletteri" toimetus küsib, miks selline taastamise idee ei ilmnenud juba 1940. a. palves Kremlisse, sest nii oleks lihtsam olnud.

Pikemalt on ka juttu vene keele pealesurumisest juba eelkoolisealistele Lätis, — ms. nõutakse, et ka teised õpetajad jutleksid õpilastega vene keeles. Tallinna rahvastik olla nüüd märgatavas enamuses mitteeestiline; sakslasi olla Eestis 3,000—4,000 vahel, peamiselt endised deporteeritud Volga-sakslased ja nad olla asutanud organisatsiooni Lääne-Saksamaale väljarännu nõudmiseks.

Jooksvate sündmuste kroonika nr. 48/78 järele räägitakse Mart Nikluse kommentaarist Jüri Saarma ebaõigele sõnavõtule psühhiaatrite konverentsil Honolulus mõni aeg tagasi, tuues näitena ta enda (Nikluse) kogemusi vaimuhaiglaga. Lühiteateis on veel juttu läti üliõpilaste arvust, US konsulite külaskäigust Tallinnasse detsembris 1978; ehitusel olevast laevast tuhandele reisijale Tallinna—Helsingi vahele; 130 adventisti immigratsiooni kutsed olla küll kätte läinud Leningradi piirkonnas, kuid mitte Eestis, ja Otepääl olla kolmekordne hobuseraua kujuline spordikeskus mis olla originaalseim N. Liidus.

EA.

MPIAADI-

lju pääsevad

at" kirjasaatja Heikki
lehele, et Pirital valmi-
tulijaile olevat varu-
200 kohta. Olevat aga
lubatakse. Rootslasi,
ma paatidega regatile
tal,

alurikolhoos Pirita jõe
aremale mere kaldale
onet.
kune ning osalt kahe-,
rruscline rannahoone
vastu 2000 külastajat.
utuses on 350 riietus-
kolmekorruselises
ohaga restoran, peale
isaal, baar ja kohvik.
ele on võimalik paigu-
kohta ja kust avaneb
lahele.
kilomeetri kaugusel
mest kõrgub Kloostri-
ja raadiotorn. Torni
314 meetrit — saadi
juulil. Selle 194-meet-
oonalusele paigaldati
kkune metallantenn.
üle kandma olümpia-
alhulgas Intervision-
n'ile.
lab kesklinnaga uus
pikkune neljarealine
aad selle tee ehitu-
d merelt. Kaldakind-
hiliselt välmis, prae-
etammi.
külastanud ka „Da-
kirjasaatja Staffan
utab oma muljetest
a rõhutab ilusat väl-
aneb tulevasest pur-
kohvikust.
tab enne kõike küsi-
saavad oma paatide-
õita. Kui põhimõtte-
elleks antakse, tuleb
htade pärast. Juba
kavatsenud sõita u.
ata on, et paatidega
kvootide põhimõt-
Läänemere rannikul
kodanikel. Esialgu
kas Intourist selleks
aval juhul asuksid
rovi kalakolhoosi sa-
u. 10 km. eemal
EPL)

kindlustusteks
& CO. LTD.
rance"
thurst St.,
M5P 3H1
15 ja 653-7816

letter'i"
oon Eestist
. 501, Stokholmist
eheküljel kirjutisi
igid ei ole Nõuko-
vaid allutatud
das Lätis pühitse-
dé võimu sisse-
päeva (loetuna 13.
Möödunud aastal
suur (532 lk.) ve-
aatleb „ajalooauri-
munistliku võimu
astal.) Sel puhul
etus küsib, miks
idee ei ilmnenud
s Kremlisse, sest
olnud.
juttu vene keele
õba eelkooliealis-
õutakse, et ka tei-
sid õpilastega ve-
a rahvastik olla
enamuses mitte-
olla Eestis 3,000—
elt endised deport-
lased ja nad olla
tsiooni Lääne-Sak-
u nõudmiseks.
uste kroonika nr.
takse Mart Nikluse
Jüri Saarma eba-
psühhiaatrite kon-
s mõni aeg taga-
ta enda (Nikluse)
iglaga. Kühiteatris
üliõpilaste arvust,
skäigust Tallinnas-
; ehitusel olevast
reisijale Tallinna
130 adventisti im-
d olla küll kätte
piirkonnas, kuid
epääl olla kolme-
kujuline spordi-
ginaalseim N. Lii-

EA.

Kiri Saksamaalt

KOMMUNISTE KOOLITATAKSE IDAS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Kui saksa vanakommunistid kuuekümnendate aastate lõpul taotlesid kompartei legaliseerimist, mis läks 1968. a. septembris korda tänu tolleaegsele kohtuministrile Gustav Heinemannile, salgasid nad kangekaelselt maha oma sidemeid SED-ga Saksamaa idatsoonis. Igatahes kinnitati „vennlikke tundeid" seltsimeeste vastu idas. Nüüd pärast kümneaastast eksisteerimist ei dementeeri saksa kompartei DKP enam, et „vennad „DDR-is" toetavad neid majanduslikult ning määravad partei poliitilise kursi.

Bonni informatsiooniministeeriumi andmeil saavad lääne-saksa kommunistid Ida-Saksamaalt rohkem kui 50 miljonit marka propagandaks ja öönestustööks. Poliitilise politsei andmeil koolitatakse punaseid funktsionääre välja „DDR"-is. Ainuüksi 1977. a. oli seal väljaõppel 240 kursanti. Samal ajal oli 40 tippkommunisti Moskvas parteikoolis. Brezhnev kinnitas DKP esimehele Herbert Mies'ile coram publico (avalikult) otsustavat solidaarsust. Hiljuti häbistati Mies Lenini ordeniga.

Lääne-Saksa poliitilise politsei (Verfassungsschutz) andmeil taotleb DKP põhiseaduse vastaseid sihte: sotsialistlikku revolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri. Vabadel valimistel pole kommunistidel mingit edu ega väljavaateid võimule tulekuks. Aastal 1976 said nad liidupäeva valimistel ainult 0,3 protsenti hääli. Suurem edu on neil aga infiltreerumisega riigiteenistusse ja ametiühingutesse. Parteiliikmete arv on küll väike (42.000), kuid nad on aktiivsed. Pealegi toetavad neid teised rühmitused, mis ei purjeta avalikult punase lipu all.

Euroopa Parlamenti valiti teiste hulgas ka Eestis sündinud teoloogiaprofessor Wilhelm Hahn, 1919. a. Tartus mõrvatud pastor Traugott Hahni poeg. Prof. Hahn kandideeris Baden-Württembergi CDU fraktsioonis. CDU/CSU saavutas Euroopa Parlamendi valimistel hiilgava võidu, saades 49,2 protsenti häältest. Baieri CSU ridades kandideeris ka Austria viimase keisri poeg Otto von Habsburg, kes on teatavasti Paneuroopa Uniooni president. Hoolimata pahempoolsete aktiivsest mustamistööst pääses ta samuti Euroopa Parlamenti.

Tuntud pahempoolsetest valiti parlamenti Willy Brandt, ametiühingute liidu esimees Heinz-Oskar Vetter, metallitööliste ametiühingu esimees Eugen Loderer ja noorsotside endine esinaine Heidemarie Wieczorek-Zeul. Kuna kristlikud, konservatiivsed ja tegelikult liberaalsed (mitte pahempoolsed) saavutasid absoluutse häälteenamuse, ei pääsenud Euroopa Parlamendi tüürile „töörahva" esindajad.

Hoolimata valimisvõidust Euroopa Parlamenti näitab uniooniparteide edu maapäevade ja kommunaalvalimistel taanduvat tendentsi. Viimastel maapäevavalimistel Baieris, Rheinland-Pfalzis ja Schleswig-Holsteinis on kaotatud kuni 4 protsenti häältest. Sotsiaaldemokraadid seevastu on võitnud hääli juurde.

Igal valimisel tuleb neli aastakäiku noori valijaid 18—22-aastani juurde, kes „moodsate" inimestena eelistavad pahempoolseid. Pealegi mängivad uniooniparteid sisemise võimuvõitlusega maha võimaliku valimisvõidu liidupäeva valimistel 1980. Nii on CDU-parteil oma kantslerikandidaat Niedersachseni peaminister Ernst Albrecht. Ainult Baieris tegutseva CSU kantslerikandidaadiks on Franz Josef Strauss. Viimane tähendas veel mõni aasta tagasi, et ta asutab pigemini ananasifarmi Alaskas kui pretendeerib liidukantsleri kohale. Kõrge intelligentsuse, suurte kogemuste ja kõva sõnaga täisvereline poliitik, kuid seisnud juba aastaid pahempoolsete kriitika risttules, mis pole jätnud mõju avaldamata ka elanikkonnas.

Iseseisvas Eestis tuntud sportlastest on Saksamaal teinud suurima karjääri Tallinna jalgpalliklubi „Estonia" väravavaht Edgar Blossfeldt.

Geislingeni suurlaagri päevil oli ta tuntud eduka võrk- ja kõrvpallimängijana. Samuti oli ta Geislingeni eestlaste jalgpallimeeskonna väravavahiks. Alates 1964. a. oli saksa päritoluga mitmekülgne spordimees saksa võrkpalliliidu üleliiduliseks treeneriks (Bundestrainer). Saanud 1974. a. autoõnnetusel raskesti vigastada, tegutseb E. Blossfeldt nüüd saksa võrkpalliliidu tehnilise direktorina. Edgar Blossfeldti võib nimetada peagu saksa võrkpallispordi isaks. Enne 1964. aastat oli nimetatud spordiala Saksamaal alles lapsekingades.

☆

Olgugi, et esimene eesti võitlejate ühing asutati Saksamaal, ei näita eesti sõjaveteranid sellist aktiivsust nagu Põhja-Ameerika mandril. See pole tingitud loidusest ega rahvuslikku meelsuse puudumisest. Põhjust tuleb otsida mujal. Pärast 1969. a. on endised rindemehed siin peagu põlu all. Üsna harva toimub veel diviiside veteranide kokkutulekuid saladuskatte all, et mitte alarmeerida punaseid. Kui siin kõnniksid eestlased ringi võitlejate ühingu univormis nagu Põhja-Ameerikas, on kaks väljavaadet: „hunnikusse löömine" punaste poolt ja natsitempel laubale avalikkuse poolt. Sellest tingituna pole eestlastelt saabunud ka nimetamisväärset kaastööd Eesti Diviisi saksakeelse ajaloo koostajale.

Relva-SS on nagunii massimeediumide kaudu tunnistatud nagu kuritegelikuks oragnisatsiooniks. Nüüd on starditud samasuguse kampaaniaga ka Wehrmachti vastu. Näidendite-kirjutaja Rolf Hochhuth, kelle initsiatiivil kukutati läinud aastal Baden-Württembergi peaminister dr. Hans Filbinger, ründas hiljuti ajakiri „Playboy" veergudel Wehrmachti, kelle panus rinde hoidmiseks võimaldas sooritada veretöid tagalas ja koonduslaagrites.

-kk

1. juulist 1979 on olnud mõningaid muudatusi töökindlustuses.

Kui teie möödunud aasta jooksul töötasite vähem kui 20 nädalat, siis on võimalik et need muudatused puutuvad teisse.

Detsembris 1978 parlament muutis töökindlustuse programmi. Need muudatused, millised pannakse kehtima 1. juulil, tähendavad et mõned inimesed peavad pikemat aega töötama et töötuskindlustuse abirahaks kvalifitseerida.

Kas töötasite 20 nädalat või rohkem möödunud aastal?

Kui seda tegite, siis see teadaanne teisse ei puutu. 20-nädalane tööl olek kvalifitseerib teid nii tavalisele töötuskindlustuse abirahale, kui ka tööstuskindlustuse haigus- ja emadustoetusele ning ühekordsele toetusmaksule 65-aastaseks saamisel.

Kas töötate esmakordselt või kas olete tööle tagasi pöördunud?

Tavaliselt, kas olete tööl esmakordselt või olete tööle tagasi pöördunud pärast pikemat kui üheaastast vahemikku, te peate töötama 20 nädalat enne kui kvalifitseerite töötuskindlustuse abirahale. Sellel 20-nädalasse puutuval reeglil on mõningaid erandeid, olenedes sellest mida selle ajavahemiku jooksul tegite.

Kas saite töötuskindlustuse abiraha mineval aastal?

Kui teile maksti töötuskindlustuse abiraha mineva aasta jooksul, siis on kehtimas uued reeglid millised võibolla teisse puutuvad — väljaarvatud juhul kui töötus teie piirkonnas on üle 11,5%. Teil pole mitte vaja töötada kauem kui 20 nädalat et töötuskindlustuse abirahaks kvalifitseerida, ükskõik mitme nädala jooksul olite töötuskindlustuse abiraha kogunud.

Töötades inimestega kes tahavad töötada

Kanada töötuskindlustuse programm

Employment and Immigration Canada — Emploi et Immigration Canada
Honourable Ron Atkey Minister — L'honorable Ron Atkey Ministre

Canada

Aario A. Marist

Saaremaalt Pariisi

Katkeid käsikirjalisest mälestuste kogust „Õnn päikese lõpul"

7.

Tundsin, et pean oma teatri avama, kuid selleks oli vaja palju raha. Miks mitte seda raha teenida. See oli võimalik. Töötasin ju ühes suuremas moeateljees juhina, mudellistina, eksekuutorina. Mu mudeleid osteti mitmel pool maailmas. Olin selle ateljee ise 18-tunniste tööpäevadega üles töötanud, ja suurmagasini Printemps kaks akent olid alaliselt kaunistatud mu töödega. Ateljee perenaine, madame Ida Mandelblum oli tore naine. Kisklesime temaga tihti, nii et seinad põrusid, laed kõikusid, valged siidikangad õhus lendlesid, aga see kisklemine ei tulnud kunagi vihast, vaid töö kiiruse vajadusest, tellimiste rohkusest, klientide ootamatust saabumisest Lõuna-Ameerika riikidest, Hollandist, Inglismaalt, Skandinaaviast, kuna naisi elas ju igas maailma riigis. Ida Mandelblumil oli võrratu süda. Kui torm meie vahel vaikis, uue plahvatuse ootel, oskas ta alati nii mahedalt naeratada. Meil mõlemil olid omad ülesanded: mina tegin, tema müüs. Raha voolas sisse. Ta võimaldas mul lühikese ajaga terve varanduse teenida, teenis ise aga seda rohkem. Lansseerides mudeleid olime alati teistest Pariisis pool aastat ees. Vist seepärast, et meie närvid laulsid.

Sõda algas septembris ja mu korteri uksekell helises ühel novembrikuu päeval. Ukse avamisel seisis mu ees väga lahkelt naeratav, relatiivselt noor mees, esitades end Kompatrioodina.

„Olen kuulnud, et teil Pariisis hästi on läinud, mitmed joonistusateljeed siin üles töötades. Seega mees kindlal järjel. Minu seisukord on meeleheitlik. Olen nimelt Eesti Vabariigi stipendiaat, kuid sõja tõttu on mu stipendiumi saatmine katkestatud. Mitte ainult, et mu edasiõppimine seisma jääb, vaid söögi ja ulualuse küsimused on muutunud kriitilisteks. Sellepärast tulin teid palumа, et aitaksite mind rahaliselt". Seisukord oli selge. Kuulasin ja vaatlesin huviga oma Kompatriooti. Ta oli mahedus ja headus, kehastatud üheks. Ta säras kui äsja õitsele puhkenud roos. Kuis võiksin mina, eestlane, Kompatrioodile ust näidata, eriti kus talle oli räägitud, et minul on Pariisis hästi läinud. Polnud oluline, et olin tööd raiunud 18 tundi päevas ilma ühegi stipendiumita.

„Teate, mis härra Kompatrioot! Juba mõnda aega mõtlen, et tuleb prantsuskeeles välja anda meie kirjanduse suurteos „Tõde ja õigus". Olen selleks isegi juba mitme Pariisi suurkirjastusega kontakti võtnud, neile teosest kokkuvõttet esitades. Kõik on romaanist huvitatud. Minust endast tõlkijat ei ole, mul on teatri avamine ukse ees. Algan varsti proovidega. Teen teile ettepaneku. Raha ma teile ei laena, aga annan töö. Tõlkige mulle „Tõde ja õigus". Maksan teile selle töö eest iga kuu 20 tuhat franki, millest jatkub kahe inimese äraelamiseks. Et tõlkimine teie õppusi ülikoolis ei takistaks, annan teile selleks aasta aega. Kas see teile sobib? Olete nõus?"

„Aga muidugi! Nii suurepäralisest võimalusest ei võinud ma unistadagi. Päästate mu elu! Olete tõesti ehtne eestlane!"

„Kui ehtsad eestlased on, seda otsustavad nad igaüks ise. Kas annate mulle ausõna, et aasta pärast on tõlge valmis?"

„Annan teile selle peale oma ausõna."

„Siis on kõik korras. Võtsin taskust 20 tuhat franki ja ulatasin Kompatrioodile.

„Siin teie kuu palk. Iga kuu maksan teile ette."

☆

Mitmed korrad palusin mulle tõlke osi näidata, kuid Kompatrioot tähendas alati, et soovib töö enne puhtalt ümber kirjutada. Aasta möödudes palusin tõlge mulle üle anda. Saan lihtsa vastuse, et on tehtud vaid 20 lehekülge — 240 tuhande frangi eest, mis oli ju omaette varandus. Teda sel puhul Ladina linnaosas külastades leidsin teda koos oma naisega elamas ühes mustas ja pimedas urkas. Samaariamehe kombel hakkas mul neist hale. Et omasin kaht korterit, ühte neist tühjalt seisva, mida Teesy mult vastu ei olnud võtnud, ütlesin Kompatrioodile, nad tulgu sinna elama. Lootsin, et kui ta mulle lähemal elab, teeb tõlke siiski valmis. Ei, tema ei julgevat nii uhkesse korterisse tulla. Millega seda maksta? Vastasin: kui töötab, võib maksa, ja inimese moodi elades on ka moraal parem.

Sõja pärast ei olnud ma oma teatrit veel avada saanud, aga tähendasin talle, et teen seda lähemal ajal ja nad võivad koos naisega mu teatris tööd leida. Kolisid siis lõpuks mu korterisse, mille lasin kirjutada tema nime peale.

☆

Algasid rängad ettevalmistused teatri avamiseks ja proovid väga suureks lavastuseks. Kandsin üksinda kõiki töid ja muresid. Dekoraator oli joonistanud hiilgavad kostüümid, need andsin eksekuteerida tolleaegse kuulsa pr. Karinskaja ateljeesse. Kevadhooajaks polnud lavastus veel küllalt küps. Otsustasin avada septembris. Esimesel augustil andsin 25 näitlejale puhkuse, ise sõitsin Viini kuuks ajaks. Et kostüümid pr. Karinskaja juures käsil olid ja augustikuus valmis pidid saama ning nende eest tasuda tuli, jätsin Kompatrioodi kätte tsheki oma allkirjaga, paludes teda pr. K. poolt esitatud summad ise peale kirjutada. Esimesel septembril Viinist naastes, leidsin kostüümid juba teatris ees. Tegime kaks nädalat proove näiteseinte, kostüümide ja jumestusega.

Aario A. Marist ühe Louis XIV leitnandi osas näidendis „Princesse des Ursines", mille Ch. Dullin'i rühm esitas Pariisis Sarah Bernhardti teatris.

☆

Viis päeva enne teatri avamist, kell 8 hommikul helises uksekell. Pr. Karinskaja astus sisse, pahase näoga:

„Kuulge, härra M., juba kaks nädalat teete proove kostüümidega, arvan et peaksite mulle nende eest tasuma."

„Need on ju teile kinni makstud, juba augusti kuus. Jätsin teie tarvis tshekid Kompatrioodi kätte."

„Minule pole keegi midagi maksnud."

„Aga raha on ju pangast välja võetud!"

„See mind ei huvita. Ma ei ole santiimigi saanud!"

Kompatrioot oli raha endale kasseerinud. Alles nüüd märkasin, et ta „naine" enese toredasti riide oli pannud. Need tulid otsemat teed Pariisi suurtest moemajadest.

☆

„Tõde ja õigus" ilmus prantsuse keeles kaks aastat hiljem, ühe tundmatu isiku tõlkes ja tundmatu kirjastuse väljaandel. Milliste rahadega tõlge läbi viidi? Igatahes pärast „Tõe ja õiguse" ilmumist läks see kirjastus pankrotti ja meie rahva suurteos müüdi Pariisis maha paberi hinnaga. Sellest oli muidugi kahju, kuna mul olid olnud väljavaated suurkirjastusega.

Narvas elavad venelased

Ajakiri „Baltische Briefe" kirjutab:

Narva kohta on väljaspool vähe teada, kuigi kodumaa külastamine tihti toimub üle Narva. Sõjas, s.t. venelaste pommitamise tulemusena peagu täiesti hävinud linnast on vanade plaanide järgi seni üles ehitatud barokkstiilis raekoda.

Suurejooneliselt on restaureeritud Hermanni kindlus, Ivangorodi pole aga katsutudki üles ehitada.

Varem oli linna suurimaks tööstuseks Kreenholmi tekstiilvabrik 5500 töölisega. Nüüd on suurimateks tehasteks jõujaamad.

Külastajate muljete järgi koosneb linna elanikkond peagu eranditult venelastest: „Rahva Hääl" tõstis hiljuti esile, et Narvas olevat toimunud omal ajal esimesed streigid Eestis. Sealt olevat pärit ka paljud silmapaistvad revolutsionäärid.

ILMUS MÜÜGILE

EPP-KARIKE JURIMA-SONIN

heliplaat

„ESTONIAN SONGS"

Hind $8.00 pluss Ont. müügimaks 7%.
Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

KAS GESTAPO MÕRVAS TROTSKI?

Inglise poliitiline ajakiri „New Statesman" (8. dets.) on avaldanud Roger Boyes'i sulest artikli: „Trotski surma natsiühendus". Alapealkirjaga: „Gestapo osa jäähaagi loos". Selles kirjutises mainitakse, et Leo Trotski mõrvar Ramon Mercader, suri vaikselt möödunud oktoobris. Mercader'i surm vastavalt ta venna Luis'i andmetele, järgnes pikemaaegsele viibimisele ühes Havanna kliinikus, kus raviti salapärast luuvähki.

Mercader kasutas mitut nime: Jacques Mornard ja Jacques Vandendreschd. Tekib isegi küsimus, kas Trotski mõrvar on tegelikult surnud. Mercaderi tuttavad Läänemaailmas kahtlevad tema surmamotiivides. Kahtlustamiseks on olemas kindlad põhjused nagu see selgub Mercaderi venna Luis'i elukäigust, kes veetis 40 aastat Moskvas, peamiselt lektorina Raadio-Ühenduse instituudis. Minevikus, kuigi Luis Mercader kohtas tihti lääne kirjasaatjaid, tema informatsioon (Trotski mõrvar) kohta oli segane ja jälgi-segav...

Algul levis kuuldus, et Mercader ei olnud üldse Kuubas. 12. oktoobril, kuus päeva enne Mercaderi surma, keegi Hispaania teadeteagentuuri korrespondent külastas kliinikut, kus mõrvar pidi viibima. Sama kliiniku abidirektor major Agramonte aga eitas kategooriliselt, et Mercader'it ravitavat seal.

Vastavalt Luis Mercaderi informatsioonile Ramon olnud Havannas enne surma üle 18 kuu, kus teda ravitud. Kuid 1977. a. mai lõpus Ramon Mercaderi oli nähtud Varssavis Raamatu-näitusel, ilmselt ühenduses R. Mercaderi memuaaride publitseerimisega USA-s ja Euroopas. Vestluses tshehhi emigrandi Ota Filip'iga, R. Mercader olevat taotlenud viisat Jugoslaaviasse, tõenäoliselt, et välja smugeldada Läände oma memuaaride käsikirja. Jugoslaavia marssruut on tavaliselt kanal ida-Euroopa dissidentide manuskriptidele.

Vene eksperdid Londonis rõhutavad samuti, et Mercaderil polnud erilist põhjust Kuuba külastamiseks, et saada kliinilist ravi vähjahaiguse vastu. Nõukogude Liit, kus Mercader elas suuremalt osalt pärast oma vabanemist Mehhiko vanglast — talle määrati 20 aastat Trotski mõrvamise eest — suurustleb oma vähjahaiguse raviinstituutidega ja kinnitab, et nad olevat isegi leiutanud ravimi vähjahaiguse vastu. Võibolla Mercaderil oli tahe surra väljaspool Mehhikot, kuhu peidetud jäähaak, mida ta kasutas 38 aastat tagasi Trotski mõrvamisel. Kuid selline motiiv on liiga sentimentaalne ja hollywood'lik ning ei sobi Mercaderi iseloomuga.

MOSKVA SEGAB JÄLGI

R. Mercaderi surmamotiive tuleneb veel endiselt tshehhi televisiooni ajakirjanikult Hanus Weberilt, kes 1968. a. põgenes Prahast ja nüüd töötab Rootsi televisiooni juures. R. Mercader elas lühemat aega Prahas, enne Moskvasse siirdumist. Sealt oli saabunud Weberile Mercaderilt kiri septembri-kuu postmargiga, milles ei mainita oma kurjast haigusest ega vihjest nagu olnuks ta ravimisel Kuubas.

Tekib küsimus, miks Moskva vaevab end Mercaderi surma küsimusega ja püüab siin segada jälgi. Peamine motiiv on Mercaderi autobiograafia, mille kallal ta oli töötanud Mehhiko vanglast vabanemisest saadik. Nagu Weber oletab, siis Mercaderi memuaarid vihjavad pettumusele nõukogude rezhiimist. Prahas viibides Mercader oli pooldanud Dubcecki sotsialismi. Hiljem Mercader oli näidanud sümpaatia-avaldusi Venemaa dissidentidele, eriti nõukogude ajaloolase Roy Medvedewi vastu. Kuna on ilmselt teada, et Mercaderi memuaaride käsikiri on juba vahetalitajate kätes, siis see tõik teeb Moskvale peavalu. Siin H. Weberi seisukoht: „Kreml püüab tõenäoliselt takistada Mercaderi käsikirja sattumist Läände või diskrediteerida tema raamatut!"

Mercaderi memuaaride käsikirjas olevat isegi ilmne sümpaatia trotskismile! Prahas olles Mercader töötas marksismi-leninismi instituudis. Siin ta spetsialiseerus oma ohvri Trotski eluloole. Kuigi Mercader lähtus ametlikult oma uurimistöös nõukogude-liinilt, rõhutades Trotski Lenini-vastast tagapõhja, ta siiski vihjab sidemele trotskismi ja nn. lääne-marksismi vahel. Mercader (nii märgib üks ta endisi kolleege, nüüd Lääne-Saksamaal) õigustanud Trotski rünnakut Lenini tsentralismi-ideele, mille tulemuseks — diktaator võtab esikoha partei keskkomitees. Selline kommunismi kriitika oli lubatud ainult Dubcecki päevil, mil õitses nn. Praha Kevad.

Kuid hoopis oluline motiiv, kõrvale jättes kommunismi taktika erijooned, on Trotski mõrvaküsimus. Mercaderi memuaarides valgustatavat seda hoopis erinevas, radikaalses perspektiivis. Ja just seda osa püüavad Kremli juhid välja jätta. Kui Trotski mõrvati 1940. a. 20. augustil, siis Läänemaailmas oletati, et Trotski on Stalini salapolitsei (NKVD) ohver. Oli avalik saladus — Stalin vihkas Trotskit ja 1936. a. alates Trotski rõhutas pidevalt, et venelased on moodustanud vandeseltsi tema mõrvamiseks. Kuid Stalin käitus Mercaderiga väga ükskõikselt. Miks ta ei avaldanud Mehhiko valitsusele survet tema vabastamiseks vanglast? Mercaderi venna Luis'i ja Trotski lese seletustest võib oletada, et GPU osa selles mõrvaloos oli üsna väikese tähendusega.

GESTAPO KÄSI MANGUS

Uusi motiive Trotski mõrvas tuli hiljuti päevavalgele ühelt Kataloonia (maakond Hispaanias) emigrandilt, kes oli Mercaderi poliitiliselt aktiivse ema Caridadi intiimne sõber. Mercaderi ema suri 3 aastat tagasi Pariisis. Kataloonia pagulane pihib, et Trotski mõrva taga seisab Gestapo ja mitte GPU!

Kui asetada Trotski mõrvamise-teooria Molotov-Ribbentrop pakti taustale, siis see ei tundu enam naeruväärsena. Juba enne selle pakti sõlmimist, millega Balti riigid loovutati Venemaale, natsi-Saksamaa nägi Trotski isikus kardetavat juutlik-bolshevistlikku vandeseltsi. Mitmed NSDAP (saksa natsipartei) publikatsioonid hoiatasid Trotski sidemeid internatsionaalsete pangaringkondadega ja tema katsed kummutada nii natside kui Stalini süsteemi. Trotski teatavasti mõistis hukka Molotov-Ribbentrop pakti, vihjates „kuratliku natsismi" levikule.

Vastavalt Mercaderi ema Caridadi informatsioonile olid kaks vandeseltsi Ttroski mõrvamiseks: üks organiseeritud GPU poolt, teine — Gestapo oma. GPU vandeselts oli kohmakas ja ajaliselt halvasti plaanitsetud — ja nende kahe vahel oli halb side.

GPU vandeseltsi juhiks oli David Alfaro Siqueiros, elukutselt kunstnik ja Mehhiko kommunistliku partei liige. Kolm kuud enne Mercaderi mõrvakatset, paar tosinat relvastatud mehi murdis sisse Trotski kindlustatud korterisse Coyoacanis (Mehhikos) ja tulistasid igas toas. Trotski pääses imekombel. Sel relva-aktsioonil sai surma ainult Robert Sheldon Harte, uksehoidja, kes võeti vägivaldselt sissemurdjate poolt kaasa. Omal ajal oli tugev kahtlus, et Harte töötas koos GPU-ga, kuid seda kunagi ei saadud ametlikult tõestada. Keegi müstiline „prantsuse juut", keda nähti sissemurdjate salgas, pidi olema GPU agent, kuid kunagi ei saadud selle isiku jälile.

Vastavalt Natalia Sedova Trotskile, mõrvatu lesele, Mercaderil oli tehtud Stalini poolt ülesandeks likvideerida ta mees. Kuid kindlad andmed siin puuduvad. Kaasaegsed ajakirjanikud võtavad seda fakti kui apriori, et Mercader oli Stalini agent. Victor Serve, Trotski ustav kaaslane, samuti Mehhiko politsei ülem Sancher Salazar ja Louis Budenz (Ameerika kompartei pettunud liige!) ei saanud kunagi kindlaks teha, et Siqueirose sissemurdmisel ja Mercaderi mõrvaaktsioonil olnuks ühiseid pidepunkte. See ei selgu isegi Valentin Campa (Mehhiko kompartei juhi) hiljutistest memuaaridest.

KAKS VANDESELTSI

Need kaks vandeseltsi olid dramaatiliselt nii erinevad oma stiililt, millest võib järeldada, et neid juhiti kahest iseseisvast keskusest. Siqueiros'e salga poolt juhitud Trotski korteri-rünnak oli oma praktilises katses amatööride lavastatud ja plaanitsetud paar kuud enne Sheldon Harte palkamist Trotski majapidamisse. Mercaderi mõrva-aktsioon, vastandina eelmisele, oli kavandatud juba paar aastat ette. See toimus ajal, mil Mercader esimest korda kohtus Silvia Agelof'iga, USA trotskistliku liikumise liikmega, kellest sai Mercaderi armuke ja kes tutvustas teda Trotskile.

Vastavalt Kataloonia emigrandile, Mercader värvati Gestapo poolt Pariisis pärast Hispaania kodusõja (1936—39) lõppu. See oli Euroopas üldiselt poliitiliselt segaduste ajastu. Mercader oli selleks ülesandeks sobiv mees. Ta ei olnud rahul Trotski viimaseaegsete deklaratsioonide ja artiklitega, eriti aga oma ema armuseiklustega Leonid Eitingoniga, keda Mercader pidas üsna tõenäoliselt GPU ohvitseriks. Hiljem Mercaderi sõprus Silvia Agelofiga vihjas samuti loobumisele Trotski liikumisest ja ta haudus kättemaksu Trotskile, et teda mõrvata. Kuidagiviisi Trotski isikust sai Mercaderile pettuse-sümbol, mis teda haavas hingepõhjani.

Gestapo kasutas mehe nõrkust.

Selline on Kataloonia pagulase versioon, mis ühtub Mercaderi ema Caridadi seletusega. Pärast Siqueirose sissemurdmise aktsiooni, Mercader külastas New Yorki, et kohata GPU-ga, kui uskuda Trotski lese seletust. Kuid endine GPU agent Grigori Agabekov on ütelnud, et ajavahemikul 1920—1930 GPU agente Põhja- ja Kesk-Ameerikas oli üldiselt väheõitu. Isegi 1940. a. GPU (siis juba NKVD) oli organisatoorselt väga nõrkadel jalgadel nii rahvusvahelises ulatuses ja oma missiooniülesannetes. Ainult üksikud operatsioonid õnnestusid. Tungimine sisse Trotski elukorterisse, samuti võltsitud Belgia pass, see näitab juba edusamme ja arengut GPU (NKVD) organisatsioonis.

Inglise ajakirjanik lõpetab oma spekulatiivse artikli järeldusega: side Gestapo ja Trotski mõrvaloo vahel kindlasti häirib Nõukogude Liitu Mercaderi peidetud memuaarides. Kui sakslastel (Venemaa ürgvaenlastel) õnnestus mõrvata Trotski, siis GPU vusserdus-katsed ei räägi Moskva au kasuks. Samuti Moskva publikatsioonid, kaasa-arvatud Suur Nõukogude entsüklopeedia, ei rõhuta Molotov-Ribbentrop pakti tähtsust. Kui Mercader tõeliselt on surnud, siis ainult tema memuaarid võivad anda õige pildi mõrvaloost.

Sellele järeldusele võime omalt poolt lisada, et „deutsche Gründlichkeit" tõmbas alt NKVD (GPUd) ühise vastase — Trotski, likvideerimisel, sest nii Hitler kui Stalin mõlemad olid antisemiidid ja Trotski — rassiliselt Venemaa juut.

ARTO

ILMUS:

Kolonel Villem Saarsen

„SEE MIS MA NÄGIN"

Noorusaastad kodumaal, sõjaväeteenistus Venemaal ja Esimene maailmasõda. Teenistus kodumaal. Kaitseliidu Tartu maleva pealik, sõjaväeline esindaja Lätis, Sõjavägede staabi teise osakonna ülem, rasked ajad kodumaal, põgenemine ja järgnevad sündmused.

Teos on suures formaadis, 432 leheküle, rikkalikult piltidega illustreeritud. Trükitud väga piiratud arvus. Hind Can. $52.— (inkl. saatekulu).

Autori kirjastus. Pealadu ja tellimiste täitmine saabumise järjekorras:

VÄLIS-EESTI, Box 2171, S-103 14 Stockholm

VASTUOLULINE NÄIDEND LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVADEL

Lääneranniku XIV Eesti Päevadel toimus 1. juulil Los Angelese Eesti teatritrupp L.A.V.A. esitusel Ilmar Külveti narrimängu „Suletud aken" ülemaailmne esietendus Erik ja Katrin Veski poolt loodud muusikaga. Etendusel olid kohal ka autor ja mõlemad noored helikunstnikud ning pühapäevane etendus toimus täissaalile. Teine etendus anti esmaspäeva õhtul ka küllaltki arvukale publikule.

„Suletud aken" sai väga mitmesuguse vastuvõtu osaliseks. Mõned väitsid, et see absurdse teatri repertuaari esitav lavateos oli liiga abstraktne selle lahtimõtestamiseks. Laval rullus lahti ühe tillukese demokraatliku monarhia miniatüürne maailm, kuningalossiga kõrge mäe otsas, mille aken välismaailma oli luukide ja lukkudega suletud. Keset kivimüüre ja ämblikuvõrkudega kaetud seinu tiirlesid oma mini-maailmas harmoonlased: kuningas Justiinus Õiglane (Johannes Nõkk), tema ämblikele allergiline abikaasa kuninganna Krimalda (Sally Mets), oma kitsukeses maailmas õnnetu printsess Stellaria (Maret Riivald), sõjaülem (Kaarel Tanner), — ajaloo ohver, kes oma aukraadis oli pidanud seisma jääma, alati nokastunud hooviülem (Leo Karsen), teda napsuklaasi juures abistav hooviarst (Uno Kaskla), esimene neitsi (Lilian Treiberg), teine neitsi (Kristi Heinsoo), hoovineitsi (Astra Shore), ennast otsiv prints Omarius, kellel lõpuks õnnestus välja pääsedes kaasa tuua draakoni verine pea Drakooniast (Tiina Repnau), esimene valvur (Elo Kabe), kes sai pähe, et ta natuke valgust nägi, teine ja pime valvur (Vaive Estam), kellele kuningas jagas kiitust ta „harmoonilise kottpimeduse" eest, lõpuks veel narr (Matti Riivald) pommiga, mis polnud isegi lõhkemisvõimeline.

Laulud kõlasid sõnulseletamatult valesti, pilge kõverpeeglis toimus enese ja ühiskonna arvel ja autori enese sõnadel oli näidendi tuum kokkuvõetav üheainsa lausega: „Kes unustab oma rahvuse ja rahva, seda ennast unustatakse". Kadi Karist oli teinud suure töö ja kujundanud „Suletud akna" värskeks, kohati julgelt ja rabavalt üllatavaks lavastuseks.

Näidendi esitamisele järgnes elav poleemika.

Ühed leidsid, et esitatu oli ebasobiv Eesti Päevade jaoks, teised väitsid, et tegemist olevat olnud vaimuka paroodiaga, kolmandad kahetsesid, et maailm on astunud ajastusse, kus narrid on narre narriks nimetamas. Milline tähes ka reaktsioon polnud, lavastaja andekus ja suur töö ning enamuses asjaarmastajate-esinejate hästikehastatud rollid said üksmeelse tunnustuse osaliseks.

Autorile, komponistidele ja lavastajale anti palju lilli. EOLL esimees Bruno Laan tänas lavastajat, õigustatult hinnates ta „tohutut talenti, vaeva ja mitmekülgsust". Ta nimetas, et Kadi „tõi isegi muusika", autoriga ja komponistidega selleks ühendusse astudes ja hiljem selleks otstarbeks loodud laule ning saatemuusikat Veskitega koos New Yorgis helilindile võttes. „Suletud aknale" lisaks lavastas Kadi Karist XIV LEP-del ka lõbusa eeskava „Kabaree", mida esitati pensionäride peol, samuti oli tema õlgadel kogu Eesti Päevade graafikatoimkonna juhatamine. Mai Liis Estam ja „narr" Matti Riivald jagasid lavastajale, autorile ja heliloojatele lilli ning lavastaja omalt poolt tänas kõiki näitlejaid ning abilisi, kelledest muide üks hiljuti käeluu murdis ja teine jala väljavääras — aga ikka tuldi kohale ja saadi esinemisega hästi hakkama.

Etteütlejaks oli Kadi Kurgpõld, lavapilt oli Veli Saamelt, lavastuse mänedzheriks oli Uve Sillat, koreograafia Carol Ward'ilt ja kostüümid Lenne Gruskylt, (millised õmblesid Inge Kask, Kadi Kurgpõld, Karin Nukk ja Heli Powell.) Valgustus oli Jüri Kaukilt, keda abistas Jüri H. Estam. Grimm oli Karin Sillatilt, heli oli lindistatud Kalju Meri poolt New Yorgis.

H. E.

Usuteaduse Instituudi 1 kursus Rootsis

„Meie Elu" kaastöölisel oli möödunud nädalal lühijutuajamine peapiiskop K. Veem'iga. Peapiiskop siirdus pikemale puhkusele Itaaliasse ja see oli tema viimane päev oma kohustuste täitmisel enne puhkusele minekut.

Kuna viimaseaegsed sündmused koos õpetaja A. Raiduri surmaga, on pannud palju lisatööd peapiiskopi õlgadele, siis mõne nädalane eemalviibimine oma harilikust tööst on vajalik. Eelteatena tähendas peapiiskop K. Veem, et Põhja-Ameerika eeskujul korraldatakse ka Rootsis usuteaduse instituudi 10 päevane kursus, millele oodatakse osavõtjaid peamiselt Euroopast ja Austraaliast, kuid ka USA-st, kust osavõtjaid on seni-tel kursustel olnud vähe. Kursus toimub Stokholmist 120 km eemal Botnia lahe ääres asuvas „Kungla" lastekodus ja ruumi on 30—35 isikule. Kui kohti kursuslastest üle jääb on võimalus ka teistel selles loodusliku ilusas kohas oma puhkust veeta vaimulikus ühiskonnas. Instituudi alguseks on 14. juuli 1980 a., s.o. 1 päev peale Esto '80-dat. Kursuse korraldajaks ja läbiviijaks on piiskop K. Raudsepp ja õppeala juhatajaks prof. A. Võõbus. Lektoritena tegutsevad instituudi juures olnud endised õppejõud. Lähemad teated saadetakse kogudustele augusti kuu jooksul.

H.-k.

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

HELSINGI KOKKULEPPE JÄLGIJAD VANGLAIS, ASUMISEL JA VAIMUHAIGLAIS

Poliitiliste vangide vabaduse eest võitleva rahvusvahelise organisatsiooni „Amnesty International" andmetel on 1975. a. peetud Helsingi konverentsi ajast alates Nõukogude Liidus mõistetud vanglaisse ja asumisele või paigutatud vaimuhaiglaisse vähemalt 321 isikut. Teised samal perioodil vangistatud ootavad veel oma kohtuotsust.

Sadade poliitilistel põhjustel vangistatute hulgas on 11 Helsingi kokkulepete jälgijat, keda hoitakse kinni karistusasutistes, mis on tuntud oma arstiabi puudumise, kroonilise alatoitlustamise ja eriti raske töö pärast ebasanitaarseis ja füüsiliselt ohtlikes tingimusis. Enamik neist Helsingi kokkuleppe jälgijaist on mõistetud vangi ja asumisele 12 aastaks. Teistest on kolm praegu asumisel. Ühte, Oleg Berdnyk, hoitakse praegu vangistuses KGB uurimisvanglas Kiievis. Amnesty International avaldas need andmed „Helsingi jälgijate" protsesside esimesel aastapäeval.

Kolm neist Helsingi kokkuleppe jälgijaist, Levko Lukjanenko, Viktoras Petkus (leedulane) ja Oleksa Tikhy kannavad osa oma karistusest erirezhiimiga töölaagreis. Need on Venemaa kõige raskema rezhiimiga karistusasutused. Kõik kolm on kandnud vanglakaristust ka varem.

Levko Lukjanenko vabanes vanglast pärast 15-aastast kinnipidamist ainult aasta aega enne uut vangistamist. Ta kannab nüüd uut 15-aastast vangla ja asumisele määramise karistust. Lukjanenko hoitakse koos O. Tikhy'ga kinni samas Mordva karistuskoloonias, kus viibis Aleksander Ginzburg, kes aprilli kuus väljavahetamise korras pääses Ameerikasse.

Poliitilised vangid Mordva töökoloonias töötavad klaasi puhastamisel kroonlühtrite jaoks ilma et neil oleks mingit kaitset klaasitolmu sissehingamise vastu. Neil ei ole kindaid käte kaitseks ja vaatamata tööt-amisel saadud haavadele neil tuleb palja käsi töötada jääkülma veega ja liivaga.

Toitu niisuguses sunnitöö laagris kirjeldab A. Ginzburgi naine kui täiesti ilma vitamiinideta, ja see koosneb mädanenud kapsast, vesisest kördist ja soolasest heeringast.

Järgmised Lääneranniku Päevad Seattle'is 1981. a. juulis

Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku valis uueks esimeheks Eino Moksi Seattle'ist. Traditsiooniliselt toimuvad Lääneranniku Päevad esimehe kodulinnas.

Eino Moks sündis Tartus 17. mail 1929 rohuteadlase Jaan ja Meta Moksi pojana. Ta sai oma alhgariduse Tartus ja Tallinnas, keskhariduse Tallinna Reaalkoolis ja Saksamaal Geislingeni Eesti Gümnaasiumis. Ta õppis keemiat University of Missouri's Kansas City's, mille lõpetas BA kraadiga ja täiendas end hiljem Seattle University's, kus saavutas MBA kraadi. Akadeemiliselt kuulub Eino Moks korp! Ugala liikmeskonda. Ta töötab Weyerhaeuser'i Co. juures analytycal laboratory juhatajana.

Eino Moks on Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides Põhja-Lääne peaesindaja.

Eesti Päevade ettevalmistused arenevad normaalselt

JUTUAJAMINE ESTO '80 INFORMATSIOONI TOIMKONNA ESIMEHE S. SAAREGA

Stokholmis viibides oli „Meie Elu" kaastöölisel Hans Kivi'l jutuajamine Esto '80 peatoimkonna informatsiooniosakonna esimehe Siim Saare'ga, kes alles hiljuti viibis Kanadas ja USA-s, andes informatsiooni kohalikele Esto '80 toimkondadele.

Siim Saare ütles, et Kanada ajakirjanduses toodud sõnum milles oli öeldud, et informatsiooni pidustuste kohta saadetakse ainult gruppidele, ei ole õige. Soovitab üksikisikutel ja gruppidel pidada ühendust Esto '80 Peakomiteega Rootsis, et neil oleks teada arvuliselt osavõtjad ja nad saaksid kõigi asjassepuutuva informatsiooniga neid varustada. Tähtis ei ole kuidas osavõtjad Rootsi saabuvad ja milliseid sõiduvõimalusi nad kasutavad. Tähtis on vaid see, et neid võimalikult rohkesti tuleks.

Muu informatsiooni korras ütles S. Saare, ettevalmistused arenevad normaalselt. Väikseid probleeme on ainult liikumise lavastusega, kuid ka sellest saadakse üle. Jäästaadiumi, mille remonti minekust on olnud juttu Kanadas, olukord on selguseta. Stokholmi linnal on see juba mõnda aega olnud kavas, kuid puuduvad vastavad summad. Senini pole selle alustamisest midagi kuulda olnud.

Piletid Esto '80 ajaks bussidel ja allmaaraudteel kasutamiseks on harilikud turistidele müüdavad piletid, kuid lastakse trükkida eesti keeles hinnaga 10.00 kr. nädalas ühes tsoonis sõitmiseks.

Kuna Rootsis on praegu puhkuste aeg, siis algab Peakomiteel tõsine tööaeg alles augustis. Esto '80 büroo on avatud informatsiooniks Eesti Maja alumisel korral ja seda mehitavad kaks lahket daami prd. Mathiesen ja Klein.

Eesti Maja alumisel korral asuvat „Scala" kino tahetakse ära kasutada mitmesugusteks üritusteks. Eesti Maja ruumid jäävad pidustuste ajal kokkusaamise kohaks ja ei üürita välja (kinnisteks kokkutulekuteks). Kõik lepingud Esto '80 Peakomitee ja asutuste vahel peavad olema allakirjutatud 15. septembril, mille järele algab ürituste piletite eelmüük arvatavasti novembri kuul.

Informatsiooni komitee esimehe sooviks on, et võimalikult palju kaasmaalasi osavõtaks Esto '80 suurüritustest, kasutades „ametlikke" või „mitteametlikke" sõiduvõimalusi.

H. Kivi

Mitmekultuurse ajaloo säilitamine

(CANADIAN SCENE) — Rühmitus uurijaid ja teadlasi on alustanud uut projekti kanada mitmekultuurilisuse nimel. Nad soovivad säilitada mitmesuguste immigrantide ajalugu, kes oma siiatulekuga muutsid Toronto palet ja aitasid sellest kujundada suurlinna nagu me seda praegu tunneme. The Multicultural History Society esimeheks on Robert Harney, Toronto ülikooli ajaloo professor ja ta sai äsja 3 miljonit dollarit Ontario valitsuse loteriirahadest selle projekti läbiviimiseks.

Professor Harney ütleb, et kõik need, kellel on fotosid. kirju, vanu päevikuid, arveraamatuid jne, mis on ühenduses nende vanemate või vanavanemate saabumisega Torontosse, peaksid astuma temaga ühendusse. Eriti on ta huvitatud uustulnukate esimestest majadest ja kodudest, nende pidupäevadest nagu pulmad, jõulud jne. Multicultural History Society aadress on: 43 Queen's Park Crescent, Toronto M5S 2C3, telefon 979-2973.

Professor Harney rõhutab et Toronto linnal on enam kui üks ajalooparand. Kui me kõiki neid pärandeid üheks ühikuks ei liida, jääb Toronto ajalugu kui mitte lünklikuks, siis vääraks.

Tabati kardetav terrorist

GEISLINGEN (M. E.) — Frankfurdis õnnestus Saksa politseil uus löök poliitgangsterite vastu. Tabati pikemat aega tagaotsitav terrorist Rolf Heissler, kes kuulub „Punaarmee fraktsiooni kindralstaapi".

Politseinikud peitsid endid Heissleri konspiratiivkorterisse. Kui Heissler tuli hommikul ajalehtede ja saiakestega, pahaaimamatult oma korterisse, käsutasid politseinikud käed üles. Selle asemel tõmbas Heissler püksivärvli vahelt suurekaliibrilise revolvri. Politseinik oli aga kiirem ning tegi kardetava bandiidi lasuga pähe võitlusvõimetuks.

Mõni aeg tagasi surmasid politseinikud samal viisil enesekaitseks ühe tagaotsitava naisbandiidi Nürnbergis. Pärast seda tehti pahempoolsete advokaatide poolt politseile etteheiteid, et miks ei võetud naisbandiidil paljakäsi relva käest. Nüüd on samasuguseid etteheiteid tulnud ka Rolf Heissleri juhtumi vastu, kuna ta sai kuuli pähe. Haav pole elukardetav. Kuul opereeriti välja ning terrorist istub juba temale tuttavas kohas — Straubingi vangimajas Baieris, kust ta 1975. aastal vabaks pressiti küüditatud poliitik Lorenzi vastu. Vabakspressitud poliitgangsterid viidi lennukiga Lõuna-Jeemenisse.

-kk

KIRIKLIKKE TEATEID

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 28. juulil kell 4 p.l. JUMALATEENISTUS Royal Beach'is Hõbe talus. Kõneleb Allan Laur. Laulu ja muusikat.

Pühapäeval, 29. juulil kell 3 p.l. MISJONI-JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Teisipäeval, 31. juulil kell 7 õ. PALVEKOOSOLEK.

Eelteade: Vaimuliklaager konverents Muskokas.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 29. juulil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: H. Sepp ja jutl. E. Saraoja.

Eelteade:

Alates neljapäevast, 2. aug.—esmasp., 6. aug. peetakse Toronto usklik-koguduste ühine vaimulik konverents Muskokas, E. Viigi talus, Port Sydney's. Kõnelevad jutl. K. L. Marley, E. Kiil, E. Saraoja, A. Laur, H. Söderholm jt. Jumalateenistustel laulab ühiskoor ja esinevad solistid.

Laupäeval, pühapäeval ja esmaspäeval on ühistoitlustamine konverentsist osavõtjaile. Majutamine on talus ja talukõrvalhooneis ning isiklikes telkides.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS 29. juulil kell 11 hommikul. Teenib Vancouveri ELK Peetri koguduse õpetaja Thomas Vaga koos koguduse õpetajaga.

Koguduse VÄLJASÕIDU-JUMALATEENISTUS pühap., 5. aug. kell 11 hom. Oro rannas. Simcoe järve äärres Evald Engmani Eduard Kagu ja Heljo Pomerantsi suvitusaladel. Järve äärde sõita nr. 5-da. teega.

JUMALATEENISTUS 12. augustil kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suvekuudel neljapäeviti kl. 6—8, õhtul. Muul ajal, kui kiriku tel. 483-5847 ei vasta, helistada 1-355-2777.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 29. kell 12.00 päeval KALMISTUPÜHA SUTTONI Kalmistul. Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Usuteadusliku Instituudi PIISKOPLIK LÕPU-JUMALATEENISTUS pühapäeval, 29. juulil kell 11 hommikul. Jutlustab piiskop K. Raudsepp. Läkitus kanditaatidele prof. dr. A. Võõbus. Solistid Irene Loosberg ja Ülo Saar. Orelil dr. Roman Toi. Kaastegevad (vaata kuulutust esileheküljel).

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli ja augustikuu jooksul kokkuleppel.

OOTAMATA SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST SÕPRA, VENDA JA ONUPOEGA

ROBERT LIIN'I

sünd. 19. juunil 1919 Eestis
surn. 22. juulil 1979 Torontos

mälestavad kurbuses

LOREIDA
VEND abikaasaga Eestis ja
MAIMO perekonnaga Ameerikas

Armastus ei väsi iialgi.

OMA ARMAST ÕDE, EMA JA VANAEMA

OLGA VABASALU

neiuna Adamson
sünd. 12. 7. 1900 Loksal
surn. 14. 7. 1979 Tallinnas

leinavad
ARNO ja HILMA Montrealis
tütar EVI perekonnaga Eestis
tütrepoeg URMAS Kalifornias

Kauaaegset head ja armsat sõpra

ROBERT LIIN'I

mälestavad

perekond A. KORJUS
V. MARTIN
N. EIER
A. ja M. PFLUG

Ootamata surma läbi lahkunud

ROBERT LIIN'I

sünd. 19. juunil 1919 Eestis
surn. 22. juulil 1979 Torontos

mälestavad kurbuses

KAASTÖÖTAJAD CBC-st

Armast kauaaegset sõpra

MARTA OINAS'T

neiuna Kangro-Pool
surnud 19. juulil 1979 Argentiinas

mälestavad leinas

JUHAN LUIK abikaasaga
NORA NÕMMIK perekonnaga
EVI CONTESTIN perekonnaga Argentiinas

Puhka rahus armas

HEITI PAST

mälestavad kurbuses

OSKAR ja ALMA HUNT
ARNOLD ja NORA NAPP
IVI KASK

Ootamatult lahkus meie hea naaber

ROBERT HERMANN

mälestavad vaikses leinas

SAIMA SUIGU
LIIVI ja TÕNU SUIGU
ANU ja BILL LAWSON

Armast sõpra

ROBERT HERMANN'I

mälestavad kurbuses

TAIMI ja ILMAR PÕDER

Kauaaegset head sõpra

ROBERT HERMANN'I

mälestavad leinas

JOOSEP ENGSO
ELISE LINGO
HUGO VALTER perekonnaga
LEMBIT VALTER perekonnaga

MIINA SAARE

neiuna Vahter
sündinud 8. 2. 1897 Pihtlas
surnud 17. 6. 1979 Tallinnas

mälestavad leinas

HILLAR Tallinnas
ÕDE abikaasaga Tallinnas
VEND perekonnaga USA's

Eesti arst valvekorras

28. ja 29. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse

KESKEALIST DAAMI

telefoni kõnede vastuvõtjaks. Prii korter, toit ja väike tasu kokkulepel. Inglise keele oskus nõuetav.
Helistada tel. 447-9745 õhtuti.

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

ILMUS

ELMAR PETTAI
teine luuletuskogu

„SININE UNISTUS"

Hind $6.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „Meie Elu" talituses
Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID

parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR

Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777

24-tundi telefonivalve

KORTERID

Üksik vanem mees otsib

TUBA

koos köögiga. Teat. slt. „Tuba köögiga" all.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO	
POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.
THUNDER BAY	
Finnish Book Store	168 S. Algoma St.
SUDBURY	
Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Maailma Aknal

ÜLE VAIKUSE LÄVE

Inimese kogu elu kulgeb helidest tulvil keskkonnas — helidest, mida sünnitab maailm tema ümber, kui ka neist, mida ta ise kuuldavale toob. Heli on ka tema üheks peamiseks suhtlemise vahendiks oma kaasinimestega.

Umbes viiele protsendile rahvastikust on aga maailm nende ümber üks igavesti helitu ruum. Need on inimesed, kes kas täieliku või osalise kuulmisvõime puudumise tõttu tunnevad endid ühiskonna läve taha jäetuina.

Oli aegu, mil mõnes kohas maailmas ei peetud kurttumma eluõigusliikuks ühiskonna liikmeks ja ta lihtsalt hukati. Vanas Kreekas ja Roomas, kui ka keskaegses Euroopaski peeti kurti teisejärguliseks kodanikuks. Aristotelese (384-322 e.Kr.) ajastul kuulusid kurdid ühte gruppi nõdramõistuslikega ja nendele mingi õpetuse andmist peeti mõttetuks. Kuigi püha kiri vastupidist õpetab, ei pidanud ka kristlik ühiskond kaua aega kuulmise defektidega inimesi vastuvõetavaks seltskonda.

Mis puutub kurttummade seisukorrasse eraõiguslikus mõttes, siis aastail 528 ja 529 väljakuulutatud Justinianuse koodeks paigutas nad ühte klassi idiootidega ja pillajatega ja keelas neil testamendi tegemise, lepingute sõlmimise ja hooldaja ülesannete täitmise.

Ka iseseisva Eesti seadusandlus pidas paratamatuks kurttummade tegutsemisvabadust mõnel alal reguleerida, tingitult defektidest, mille all nad kannatasid. Balti Eraseaduse järele ei saanud kurttumm olla tunnistajaks testamendi tegemise juures, samuti mitte olla hooldajaks. Ka Notariaalseadus määras, et ta ei saanud olla tunnistajaks notariaalsete aktide koostamisel. Kaitseväeteenistuse kohustusest olid kurttummad vabad.

Kuid riik kandis täielikku vastutust kurttummade heaolu eest. Selleks otstarbeks pidas Sotsiaalministeerium ülal varjupaiku, töö- ja kool-kodusid ning ühis-töömaju, kuhu vastuvõetud hooldatavad said täieliku elatumise ja kehakatted.

Arusaamine kurttummade probleemidest ja sellega ühenduses nende tunnustamine ühevääreliks neist tervise poolest õnnelikumas olukorras olevat kaaskodanikega, hakkas maad võtma alles viimastel sajanditel, peaasjalikult kiriku juhtimisel, kuni kaheksateistkümnenda sajandi lõpupoole jõuti arusaamisele, et ei piisa ainult armust ja almusest, vaid et kurttummadele tuleb anda ka vahendeid oma jõul elus läbi löömiseks ja oma inimliku väärsuse taastamiseks, Prantsuse vaimulik Ch. M. de l'Espee (1712—1789) asutas Pariisis 1770 erikooli kurttummadele. Kaheksa aastat hiljem kutsus saksa pedagoog S. Heinicke (1727—1790) Leipzigis ellu kurttummade õppeasutuse, kus tarvitusele võeti n.n. häälikute- ehk hääldamismeetod kõnelemise oskuse õpetamiseks.

Esimene kurttummade kool Eestis asutati Vändras aastal 1886 poola päritoluga Lätis sündinud eesti kirikuõpetaja Ernst Sokolovski (1822—1899) poolt.

Paralleelselt kommunikatsiooni oskuse õpetamisega kõnelemise, huultekeele ja mitut süsteemi kätemärkide varal, käis abinõude otsimine ka heli kuuldavaks tegemiseks neile, kellel kuulmisvõimet mõningal määral olemas oli. Sadakond aastat tagasi ilmusid tarvitusele suured kohmaksed lehtritaolised metallplekist kuuldetorud, mida heli kõvendamiseks kõrva juures hoiti. Aastal 1870 keegi Richard Rhodese nimeline leidur Illinoisist sai patendi ühele lehvikutaolisele seadeldisele, mida ta „audiphone'ks" nimetas. Seda aparaati hoiti vastu hambaid, et helivõnked lõualuude kaudu edasi kanduksid kõrva kuuldemehanismi.

Aastal 1901 konstrueeris Miller R. Hutchinson esimese elektrilise kuuldeaparaadi, mida nimetati „Acoustikon'iks".

Sellest ajast peale on teadlased ja leidurid teinud tohutuid edusamme kuuldeaparaatide arendamise alal, kasutades mitmesuguseid printsiipe heli kuuldavaks-tegemiseks vigasele kõrvale. Esimesed kohmakad aparaadid on annud maad keerukamatele ja paremini töötavatele mudelitele, kuni nüüdisaegne tehnoloogia on võimeline valmistama neid väga mitmesugustele erinõuetele vastavalt, kusjuures väikseimad neist on ainult viljatera suurused.

K. Utsal

ALBERTA ÕLILIIV

(CANADIAN SCENE) — Kui maadeuurija Peter Pond esmakordselt nägi Athabasca tõrvaliiva ligi 200 aastat tagasi, oli sellel loodusvaral ainult kohalik tähtsus. Cree indiaanlased keetsid liivas leiduvat toorõli, segasid selle siis männivaiguga ja muutsid selle abil oma kanuud veekindlaiks.

1890. a. R. G. McConnell, Kanada geoloogiline maamõõtja, teatas tõrvaliiva olemasolust kui ta uuris Athabasca ümbruskonda. Esimene õliallikas puuriti sinna a. 1897 ja sajandivahetusel olid uudised Athabasca tõrvaliivast levinud üle kogu maa. Järgmise 60. aasta jooksul muutus see ala pettumuste ja nurjumiste ahelaks, kõik katsed tõrvaliivast õli toota ebaõnnestusid majanduslikust lähtepunktist.

Krahv Alfred von Hammerstein oli üks esimesi katsetajaid. See saksa aristokraat kuulis tõrvaliivast siis kui ta Klondike kullajahil oli. Kuna krahv arvas, et ühesugused varandused on mõlemad, nii kuld kui õli ja kuna talle kui aadlimehele ei meeldinud kullapalavikku põdejatega võidu joosta, otsustas ta oma tähelepanu pöörata õlile. Ta teoretiseeris, et kui liiv on õlirikas, peavad maa all asuma õliallikad, need tuleb ainult tavakohase puurimisega päevavalgele tuua. Pärast kolme nurjunud õlialliika puurimist Poplar Islandil, mis asub 6 miili Fort McMurray'st, kirjutas krahv need oma muude ebaõnnestumiste nimistusse ja jättis Athabasca tõrvaliiva maha.

Tänapäeval aga on hakanud loomuliku õli ja gaasi allikad kokku kuivama ja kanada õlitööstus on oma huvi keskendanud tõrvaliivale.

Great Canadian Oil Sands Limited, mille tööstus asub 37 km Fort McMurray'st eemal, alustas sünteetilise toorõli tootmist a. 1967. Eelmisel kuul avas Syncrude Canada Ltd. oma tööstuse Mildred Lake'i äärde, 40 km põhjapool Fort McMurray'st.

Tõrvaliiv asub 560 km pikkusel õli sisaldaval kaarekujulisel seljandikul Alberta kirdeosas. Eriteadlased on välja arvestanud, et sinna liivakaarde on maetud vähemalt 800 biljoni tünni õli. Athabasca tõrvaliiv üksi arvatakse sisaldavat kuni 600 biljoni tünni õli. Kuid et seda õli kogusummat kätte saada näib isegi praeguse moodsa tehnika juures olevat võimatu ja arvestuste kohaselt võib kätte saada ainult umbes 300 tünni toorõli.

Athabasca ümbruses on maapind kaljune ja kaetud paksult soomändide ja muskusesamblaga. Fort McMurray on maa-asula, mis on 400 km Edmontonist kirdesse ja asub just keset tõrvaliiva lademeid. Kogu Fort McMurray ümbrus, umbes 45,600 ruut kilomeetrit, on läbipõimitud tõrvaliiva lademetega. Tõrvaliiv koosneb liivast, veest ja bitumenist. Vesi ja bitumen ümbritseb igat üksikut liivatera ja gaas, enamuses osas õhk, täidab ruumi üksikute liivaterade vahel.

Õli väljatoomine on protseduur, mille kallal on katsetatud 67 pikka aastat, vahest edutult, vahest keskmiste tagajärgedega. See algab kohapeal, kus tihti tuleb kõrvaldada kuni 46 meetrit kõrge samblane kalju, et välja jõuda õliliiva lademeteni. Syncrude'il on neli traalimiskraanat, raskeim nendest kaalus 6,604 tonni. Kraana toob üles ühe korraga nii palju liiva, millega võiks näiteks täita kahe-auto garaazhi, ja heidab selle varukohta, kus see edasi tõstetakse 2,540 tonni kaaluvate (neid on neli) teiste kraanade poolt otse ekstraheerimise vabrikusse. Seal eraldatakse õli sel kombel, et liiv vajub põhja, kuna aga õli klammerdub õhumullikeste külge ja jääb pinnale, kust ta edasi juhitakse torudesse. Seal eraldatakse vesi ja õli ehk bitumen, mis on umbes siirupi paksune, läheb kateldesse, kus ta uuesti kuumendatakse, et rasket õlimassi vedelamaks muuta. Sealt edasi läheb õli gradeerimisosakonda ja seal antakse talle viimne lihv, nii et tagajärg on kõrgekvaliteediline toorõli, nn. sünteetiline õli, mis torustiku kaudu juhitakse Edmontonis asuvasse rafineerimiskotta.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

KUHU MINNA?

☆ Reedel 29. juunist—3. augustini Lana Kasak'u Sulekunsti näitus Edwards Gardenis.

☆ Pühapäeval, 29. juulil kell 11 hom. Usuteadusliku Instituudi piiskoplik lõpp-jumalateenistus Vana-Andrese kirikus.

☆ 3. ja 4. augustil Lakewoodis XXV Eesti Mängud USA-s.

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502
MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

MÜÜA McKellar township'is
6 RUUMILINE TALUMAJA, SUUR KÜÜN, 4 AAKRIT MAAD.
400 jalga järvekallast (Lake Manitouwabing) $37,900.—. Sobiv marinaks või klubiks. Helistada A. Kiil tel. 752-1006.
MARK THOMAS MANKIN REAL ESTATE tel. 487-4477.

REISUREAD HISPAANIAST

Montreali südatalvine pakane nagu sunnib vahetevahel otsima teid veidi soojemale maale. Ja üks neid paiku, kuhu pageda, on Hispaania. Eriti, kuna Hispaania Vahemere lõunarannik — Costa del Sol on saanud paljudele meie inimestele üheks eelistatumaks talvituspaigaks. Niihästi meile siit Kanadast samuti kui Rootsist ja mujalt. Siin on kanda kinnitanud nii mõnigi meist isegi alatiseks. Abielupaar Stokholmist omab kondomiiniumi Fungerolas, üks vana merekaru — kapten Torontost — talvitab oma apartmendis La Colinas, üks meie näitlejatest abielupaar Torontost omab oma „Edeni aia" pikniku pidamiseks Benalmadenas, ja seal on hulk teisi teadagi. Ometi paistab silma, et üldine investeerimise kõrgpunkt näib olevat oma aja üle elanud. Seda tõendavad hulgani ilmselt pooleli jäetud ehitused — hotellid samuti kui korterimajad. Üheks selle põhjuseks on kindlasti ebastabiilne majanduslik olukord ja sellega koos inflatsioon, tingituna suures osas vabakapitali nappusest ja tööpuudusest, kuid ka hulgalistest streikidest. Eriti paistab see silma just lõunarannikul. Kuid see lõunarannik ei näi enam olevatki tõeline Hispaania, vaid rohkem rahvusvaheline foorum, oma meeleolu poolest ja väga Miamitaoline oma kõrgehituste näol. Pilt on hoopis teistsugusem ja mitmeti optimistlikum sisemaale liikudes. Mijas, see valgetest-valgem Andaluusia küla, on sümpaatselt hispaanialik. Punased kivikatused laotuvad üle säravalt valgete majaseinte ja kaunite sepistega võretatud aknaavad ning portaalid ja rikkalikud lillepuhkmad pakuvad eriliselt mõnusat meeleolu. Mandlipuud olid juba õitsenud, kuid mimoosapuhkmad (mi-mosa — „my woman", nagu tõlkis teejuht) uhkeldasid veel rikkalikus õitemeres. Selles meeleolus maitses klaas vino-tintot ühes väikses idüllises siseõue restoranis kuidagi eriliselt hästi. Kuid pullivõitlus Mijases ei olnud mitte just eriti impressiivne. Publik — ilmselt turistid ja suures enamuses üsna vanades aastakäikudes — ei suutnud ilmselt ergutada torreadoore. Suundudes edasi Rondasse leidsime mägestikutee San Pedrost Rondasse mäelibisemiste tõttu suletud ja olime sunnitud kasutama „tagaust" üle Mijase ja Coini. Kuid kõige selle tegi tasa oivaline vaade üle vaibana laotuva oru ja kõigi nende mäevormidega tagapõhjal. Tajo de Ronda — imposantne roomlaste poolt ehitatud kuristikusild äratab aukartust vanade ehitusmeistrite vastu.

Granada — see romantilise nimega linn, ja Alhambra — kuulus ajalooline imetlusobjekt jätsid mind veidi külmaks. Ent silmi võlus taamal üle Alhambra katusetornide laiuv Sierra-Nevada — heledas päiksesäras otse silmipimestav. Viimaste aastate jooksul on Sierra Nevada saanud Euroopa üheks tuntuimaks suusatamiskeskuseks. Siin kohtasime isegi Kanada suusatajaid — ühte abielupaari Montrealist.

„Teie ka Montrealist!" — olid nad üllatunud, kui tutvustame endid. „Ja eestlased? Siis te tunnete muidugi ka Karl Pruulit?"

„Oo muidugi! Peatume tema suvituspaigas suveti!"

Kummaline tõepoolest kohata niiviisi inimesi, kellega oleme jaganud Pruuli talu külalislahket kööki. Meie uued tuttavad on peatunud Pruuli juures sageli Quebeci suusamaratoni puhul. Maailm on vahetevahel tõepoolest väike.

Tagasitee Malagasse üle Loja on uus elamus ja puhkus silmadele. Mäeahelikud kasvavad ülesse mõlemal pool teed, ja niikaugele kui silm ulatab — lõpmata laotus viina-, oliivi- ja apelsiinipuid. See on Hispaania puuvilja-ait — Andaluusia.

Meie teekond viib meid edasi läände Algecirasse. Siin Gibraltar seisab nagu rahusammas — ligipääsematu ja pisut müstilinegi varahommikuses udus. Hydrofoil paadil siirdume poolteise tunniga üle Vahemere Maroccosse — Tangeri. Siin ootab ees täiesti uus meeleolu. Maovõlujate monotoonne muusika ja kameliajajate hõiked igalpool. Turiste jätkub siiagi küllaldaselt, et neid tegevuses hoida. Tangeri Kasbah on seesugune müstiline vanalinn, kuhu on kerge isegi oma kurja ämma või politsei silma alt ära kaduda, kui see oleks tarvilik. Tangeri basaar on nagu moodsa aja börsiturg — ainult selle vahega, et siit tuleb võitjana välja kõige vähem pakkuja.

Ja tagasi Costa-del-Sol'is viimaseks ülevaateks. Hispaania viimastel valimistel sotsialistlik keskerakond jäi pukki, ent oli sunnitud andma kaasarääkimise hääleõiguse kommunistidele, Mis on omamoodi „sõrme andmiseks kuradile" (Londoni „Financial Times") ja ohustab kogu Hispaania riigikorra allamäge libisemist. Paljudes kohtades märkab silm müüriloosungeid vasara ja sirbiga. Ometi — andkem ajal arutada — võib-olla see traditsiooniliselt uhke rahvas tuleb läbi ka sellest demokraatliku vabaduse sünnivaludest. Y viva Espana — asta la vista!

Arno Aarma

☆ Torontos viibib külaskäigul Buenos Aires'ist keemik Evi Luik de Contestin koos tütre Lilianaga. Ta peatub oma vanemate juures.

LEINATEATED

Marta Oinas suri Argentiinas

Buenos Aires'is suri 19. juulil Marta Oinas-Kangropool, enam kui kümme aastat tagasi surnud August Oinase lesk. Kadunu oli 77 aastane ja pikemat aega haige, kaotades ka nägemise. Ta elas viimasel ajal vanadekodus.

Elli Kalvik

ILURAVI

Pediküür

Moemaailm oma eest või küljepealt lahtiste moodidega kleitide ja seelikute osas on tõmmanud erilise tähelepanu jalgadele. Harjutused ja massaazh on tegurid, mis aitavad saavutada ilusat jala kuju, kuid vastavad kehakreemid ja vedelikud „body-lotions" peavad hoidma meie naha sileda ja pehme, ning ilus ja korralikult tehtud pediküür on nagu lõpupunkt sellele hästi hoolitsetud jalale.

Siin on 8 olulist punkti heaks pediküüriks.

1. Kõrvaldage viimane kui kübeke vana lakki õlisisaldava laki sulatajaga „polish remover".

2. Leotage jalgu soojas seebi või shampuuni vees enne pediküüri tegemist, mis pehmendab paksunahalisi kohti ja kutiikulaid.

3. Küüned viilitakse sirgjooneliselt (mitte ümmarguselt nurkadel) vastandina sõrmeküüntele, mis on ovaalsed. Küünte pikkus jäetakse samaks varvaste tippudega. Erilist tähelepanu pöörata äärtele ja nurkadele, et nad oleksid hästi siledad.

4. Harjata küüntele vastavat kutiikula õli „cuticle oil'i".

5. Lükata naha äärekesed ettevaatlikult tagasi väikese puutikukesega, mis kergelt kaetud puuvillaga.

6. Eemaldada kore kuiv nahk jala külgedelt ja kontsadelt vastava kõva harjakesega.

7. Hõõruda jalgu tugevalt kareda naha eemaldamise kreemiga. Loputada ja kuivatada, ning masseerida sisse hea kuiva naha kreemi või „body-lo'ga".

8. Paigutada pehme paber (Kleenex) varvaste vahele ja väikese harjakesega panna küüntele esimene küüsi siledaks tegev kate „base coat". Viimase kuivades sobiv küünelakk ja lõpetada vedelikuga, (sealer), mis moodustab kaitse.

Pediküüri vaheaegadel küünte raviks või kui ei eelistata lakki küüntel kasutada küünte proteiini. Viimane on haruldane sõrme kui ka varbaküünte tugevndaja ja kui panna peale kaks üksteisele järgnevat kihti, ning kergelt villase või seemisnaha tükikesega poleerida, siis saame päris korraliku läike.

Hästi hoolitsetud jalgade juurde kuuluvad ka karvade vabad sääred. Kõige paremaid tulemusi annab loomulikult iludussalongis vastava eksperdi poolt vahatamine. Koduselt tehes toimub see habemeajamise põhimõttel.

Siin mõningaid näpunäiteid selle lihtsustamiseks.

1. Nahk ei tohi kunagi olla kuiv, sest siis saame mitteühtlase ja kareda pinna, ning sageli ka vigastatud naha. Ideaalne on ajada pärast sauna või pikemaajalist vannis leotamist, sest vesi imbub karva juurte ümber olevatesse lohukestesse ja põhjustab seal paisumist. See võimaldab zhilettil nahapinnale ühtlaselt läheneda ja nii on tulemus siledam ja ka madalamalt lõigatud.

2. Soovitav on ka õhtune ajamine, sest see annab aega öö jooksul väikeste nahahäirete paranemiseks.

3. Samuti oleks kasulik nahale karvakesi mitte ajada enne päevitamist, sest zhilettiga raseerimine jätab naha väga õrna ja tundlikuna.

4. Ärge raseerige ka kunagi vees, sest vesi moonutab mida näete, ning kõrvaldab ka libeaine s.t. „body-lo" või seebivahu. Eriti „body-lo" kasutamine annab häid tulemusi enne karvakeste kõrvaldamist, sest zhilett libiseb pehmemalt üle naha ja jätab naha siidiselt pehmeks.

5. Pärast raseerimise lõpetamist ja ka vaheaegadel kasutage rikkalikult nahka pehmendavaid vedelikke ja kreeme. Uudisena on ilmunud müügile „after sun lo", mis on kooskõlastatud töötama koos päevitusproduktidega. Kasutades teda pärast päevitamist aitab ta kõrvaldada päevitamisel tekkinud naha häireid ja moodustab ka hea naha pehmendaja suveks.

Ja kui nüüd need hästi hoolitsetud jalad viivad meid värskesse õhku jalutama, hea niiskustandev toitekreem näol, siis saavutame selle põhilise loomuliku ilu, mis on kõige alus. Kiirenev vereringvool soodustab ainevahetust s.t. viib ära kasutatud ained ja aitab uusi nahka toitvaid vastu võtta.

(Küsimused vastamiseks saata „Meie Elu" toimetusse või otseselt Elli Kalvik, 166 Sherwood Ave., Apt. 2, Toronto M4P 2A8. Tel. 483-1545).

MÕTTESÄHVATUSI

Abielu on pikk söögiaeg, mida alustatakse desserdiga.

☆

Kõige vähem geniaalsust on inimesed vajanud taeva ja põrgu leiutamisega.

☆

Maailm on selleks küllalt suur, et jagada kõigile ebaõiglust.

☆

Ükski naine ei põe suurusehullustust — kingaäris.

☆

Otsustuste teeristil pole teetähiseid.

☆

Kõige suuremat lamenti teevad petetud petturid.

☆

Õnn on ainuke asi, mis jagamisel kahekordistub.

☆

Ilusa naise kosimise eelduseks pole hea maitse, vaid kõhukas rahakott.

☆

Kõigi loetu meelespidamine on sama absurdne kui kõigi söödu kõhuskandmine.

☆

Kunstitundjateks on 50 isikut, kellest 30 pole normaalsed.

☆

Võib-olla näeks maailm parem välja, kui inimestele antakse suukorvid ja koertele seadused.

☆

Puritaanlased peaksid kandma silmadel viigilehti.

☆

Probleeme võib pühkida ka pommivaiba alla.

☆

Legend põrgukuumusest on tekkinud kindlasti kütmata kirikutes.

☆

Aatompomm hakkas ka väikselt peale.

☆

On võimatu aega surnuks lüüa, solvamata seejuures igavikku.

☆

Ihaldatud vanadustundemärgiks on pension.

☆

Tolerantsus on jõud, mida oodatakse poliitilise vastase juurest.

☆

Kui keegi sureb, pole see veel tõendiks, et ta on elanud.

Kogunud NIHITS

NALJAD

Sõnal „Genossen" on saksa keeles kaks tähendust. Suure tähega kirjutatult tähendab see „seltsimehed", väikse tähega „nauditud". See väike erinevus põhjustas hiljuti suurema prohmaka ühes Ida-Saksa koolis. Väike Adolf kirjutas kiritöös lause:

„Kui sead suured on, saavad nad õgitud."

Seepeale pahandas koolmeister:

„Sealiha ei saa õgitud, vaid nauditud. Kirjuta lause ümber!"

Adolf kirjutas lause ümber, mis suure „g" kasutamise tõttu andis järgmise tähenduse:

„Kui sead suured on, siis saavad nad seltsimeesteks."

☆

„Millega tegelevad väljateeninud kosmonaudid N. Liidus?"

„Enamuses on nad suurkaubamajade direktorid."

„Miks?"

„Nad on tühjade ruumidega kõige paremini harjunud."

☆

Kohtuvad kaks pühapäevakütti. Üks pärib:

„Kas jäi ka kedagi toru ette?"

„Jäi küll."

„Aga su seljakott on päris tühi."

„Metsavaht ei mahtunud sisse."

☆

Vanem daam tuleb esmakordselt seltskonda prillid ees.

„Teil ka juba prillid!" imestavad teised.

„Õieti oleksin neid vajanud juba ammu. Alles nüüd ületas mu uudishimu minu edevuse."

☆

Kohmetu kavaler istub sõbrannaga pargipingil ning ütleb:

„Kloudiine! Küll sa oled ilus. Võiksin sind tundide kaupa vaadelda."

„Seda kardan mina ka", nähvab kogemustega näitsik.

☆

Ida-Saksa haridusminister Hoffmanni korteris heliseb telefon. Seltsimees Hoffmann pole kodus; ta naine võtab kõne vastu ning küsib:

„Kes on telefoni juures?"

„Olen seltsimees minister Hoffmanni koolivend."

„Ärge valetage!" käratab Hoffmanni naine. „Mu mees pole päevagi koolis käinud."